

Bestuursverslag 2025

Boekmanstichting
Kenniscentrum voor kunst,
cultuur en beleid

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Het exploitatieresultaat.....	6
2. Financiële positie.....	6
2.1 Exploitatiesaldo.....	6
2.2 Liquiditeit.....	6
2.3 Belangrijke ontwikkelingen in 2025.....	6
2.4 Verschillen begrote en werkelijke cijfers.....	6
2.5 Begroting 2026.....	8
3. De prestatieresultaten in cijfers	10
4. Kwalitatieve beschrijving van de verrichte activiteiten en het al dan niet realiseren van de voorgenomen activiteiten.....	12
4.1 Signaleren en ontwikkelen: onderzoek.....	12
4.2 Delen: Kennisbank.....	25
4.3 Stimuleren van meningsvorming: programma's en publicaties.....	26
5. Zaken die invloed kunnen hebben op de continuïteit of positie van de Boekmanstichting	34
6. Het bestuur en de Raad van Toezicht.....	35
6.1 Samenstelling bestuur.....	35
6.2 Vergaderingen Raad van Toezicht.....	35
6.3 Samenstelling Raad van Toezicht.....	36
6.4 Overzicht (hoofd- en neven)functies leden Raad van Toezicht en directeur-bestuurder (per 31 december 2025).....	36
7. Toepassing van de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit en de uitvoering van de Wet normering topinkomens.....	39
8. Educatieve activiteiten	40
9. Ondernemerschap, eigen inkomsten en strategie bij tegenvallende inkomsten.....	41
9.1 Ondernemerschap en eigen inkomsten.....	41

9.2. Strategie bij tegenvallende inkomsten	41
10. Activiteiten van internationaal belang.....	42
11. Communicatie.....	43
Bijlage 1: Verantwoording lijst publicaties 2025	52
Bijlage 2: Boekman, Boekman Extra en podcast Agendapunt.....	56
Bijlage 3: Boekmanstichting in de media.....	62

Voorwoord

Met dit bestuursverslag doen we verslag van het eerste jaar van onze activiteitenperiode 2025-2028. Aan de basis hiervan ligt het plan [Kennis van waarde](#).

Als kenniscentrum voor kunst, cultuur en beleid houdt de Boekmanstichting al meer dan zestig jaar de vinger aan de pols als het gaat om ontwikkelingen in het culturele landschap in Nederland en de wereld om ons heen. We hebben daarbij nadrukkelijk oog voor de verbinding van cultuur met de samenleving.

Zo was de toegenomen aandacht voor de waarde van cultuur aanleiding om het jaar te openen met de [Impact Tiendaagse Kunst & Cultuur](#), een meerdaags evenement dat we organiseerden in samenwerking met het Impact Centre Erasmus, Rainbow Creator en het Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP). De Tiendaagse mondde uit in een grote conferentie in het Bijlmerparktheater waarin onderzoekers, financiers, beleidsmakers, bestuurders en makers zich bogen over de impact van cultuur voor de samenleving. Met onze [Onderzoeksconferentie: Cultuur als probleemoplosser? - Boekmanstichting](#) in Theater Zuidplein gaven we in april een vervolg aan het gesprek.

[Boekman #144: Cultuur als probleemoplosser? - Boekmanstichting](#) sloot hier in september met een themanummer op aan. Wederom stond de vraag centraal naar de rol van cultuur bij het oplossen van maatschappelijke problemen. Maar evengoed gingen congres en themanummer over de vraag hoe de inzet van kunst voor maatschappelijke doelen zich verhoudt tot professionele autonomie en artistieke vrijheid.

In tijden van aanhoudende polarisatie en groeiende geopolitieke onrust ervaren makers en culturele instellingen steeds vaker dat artistieke vrijheid wordt bedreigd. We sloten 2025 af met [Boekman #145: Artistieke vrijheid onder druk](#), in de wetenschap dat het onderwerp alleen maar aan urgentie wint. De Raad voor Cultuur publiceerde in januari 2026 het advies [Maken \(z\)onder druk: Raad voor Cultuur roept op tot actieve bescherming van artistieke vrijheid](#) en zelf zijn we inmiddels gestart met de voorbereiding van een volgende onderzoeksconferentie (2027) waarin we het thema 'cultuur en democratie' in brede zin centraal zullen stellen. Dat het nieuwe kabinet in het regeerakkoord schrijft 'pal te staan voor artistieke vrijheid' stemt hoopvol. Maar het is veelzeggend voor deze tijd dat dit zo stellig moet worden benadrukt.

Tegen deze achtergrond hebben we in 2025 ons onderzoek in volle vaart voortgezet om zo met data, trends en analyses verder te bouwen aan een brede kennisbasis onder het cultuurbeleid. Met de [Cultuurmonitor - Gegevens over ontwikkelingen in het culturele leven](#) ontsluiten we steeds meer data over de culturele sector en voorzien deze van analyses, uitmondend in een jaarrapportage die we in april 2025 hebben gepresenteerd. Via het dashboard worden data op landelijk, maar ook zoveel mogelijk op provinciaal en gemeentelijk niveau toegankelijk gemaakt. In

2025 hebben we onze samenwerking met regio's verder uitgebreid. De landelijke cultuurmonitor en die voor Noord-Brabant en Gelderland zijn inmiddels volledig met elkaar verbonden.

Ook in ons onderzoekswerk richten we ons op de wisselwerking tussen cultuur en samenleving. De razendsnelle opkomst van A.I. beïnvloedt werk en inkomen in de sector ingrijpend. We deden er onderzoek naar in [De impact van AI op de culturele sector](#).

In het kader van de Kennisagenda maakten we een start met de Community of Practice over democratisering van cultuur waarmee we recht willen doen aan een breed, meerstemmig cultuurbegrip. Dat laatste gaven we ook vorm via aandacht voor the culture en nachtcultuur, zoals in [Boekman #142: The culture](#), de [Cultural Currency Conference 2025](#) en [Verkenning #49: Nachtcultuur in gemeentelijk beleid](#). Over de volle breedte verzamelden we ook in 2025 weer relevante literatuur op het gebied van cultuurbeleid. Onze [Kennisbank](#) werd uitgebreid met 2187 titels.

Last but not least: we verbinden ons als kenniscentrum expliciet met jonge kunstenaars, onderzoekers en beleidsmakers. Zij worden nadrukkelijk betrokken: via de podcast, bij onze in-house programmering, zoals het Makersontbijt voorafgaand aan het Paradiisodebat. In 2026 zullen we dit verder uitwerken via activiteiten zoals de [GenZ Conferentie: De kunsten, instituten, beleid en GenZ](#).

Het engagement, de creativiteit en het enthousiasme waarmee juist jongeren deze uitdagende tijd tegemoet treden, motiveert ons des te meer om – zoals verwoord in [Kennis van waarde](#) – ook in de komende jaren mee te bouwen aan een toekomstbestendige sector die pal staat voor artistieke vrijheid. Én borg blijft staan voor gelijkwaardigheid en meerstemmigheid van kennis en perspectieven.

Amsterdam, april 2026

Jan Jaap Knol, directeur-bestuurder Boekmanstichting

1. Het exploitatieresultaat

Het jaar 2025 werd afgesloten met een negatief exploitatiesaldo van € -20.

2. Financiële positie

2.1 Exploitatiesaldo

In 2025 komt het exploitatiesaldo uit op € -20.

2.2 Liquiditeit

Aangaande de liquiditeit wordt een current ratio van 1,3 nagestreefd. Ultimo 2025 lag deze met 1.09 procent nog onder deze streefwaarde. De ratio is een fractie lager dan in 2024 (1,13) maar fors beter dan die in 2023 (0.69 procent). De liquiditeit was in 2023 fors verminderd door de relatief hoge uitgaven in dat jaar voor de verbouwing van het pand.

Als gesubsidieerde instelling streeft de Boekmanstichting een solvabiliteit van minimaal 10 procent na. In 2025 was de solvabiliteit 45,4 procent (2024: 45 procent). Hiermee kan de Boekmanstichting ook op de langere termijn aan de verplichtingen voldoen. De hoge solvabiliteit hangt onder meer samen met de eerder doorgevoerde stelselherziening voor het groot onderhoud en de daarmee gepaard gaande herwaardering van het casco van ons pand.

2.3 Belangrijke ontwikkelingen in 2025

De inkomsten en uitgaven in 2025 verliepen in grote lijnen zoals voorzien in de begroting 2025. We hebben minder werk als betaalde opdracht opgenomen. In plaats daarvan hebben we prioriteit gegeven aan extra eigen onderzoeksactiviteiten zoals de analyse van het VTO, onderzoek naar de impact van AI, de internationale publicatie over cultuur en duurzaamheid en de update van het Nederlandse profiel voor het Compendium.

2.4 Verschillen begrote en werkelijke cijfers

Verschillen tussen begrote en jaarcijfers in de exploitatierekening die er wezenlijk toe doen zijn de volgende:

Bij DE BATEN:

Publieksinkomsten binnenland

Deze post betreft de inkomsten uit het tijdschrift Boekman en de opbrengsten uit kaartverkoop voor twee grootschalige conferenties. Tezamen bedragen de publieksinkomsten in 2025 € 84.172, fors meer dan in 2024: € 52.546.

Overige directe inkomsten

De overige directe inkomsten zijn met € 77.685 lager dan begroot (€ 160.000). Daarbij past de kanttekening dat de gerealiseerde lasten aan out-of-pocket kosten in het kader van onderzoeksopdrachten eveneens aanzienlijk lager zijn dan begroot. We voerden opdrachten uit voor de provincies Brabant en Gelderland, het Fonds Podiumkunsten en een samenwerkingsverband van Regieorgaan SIA, Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Fonds voor Cultuurparticipatie.

Bijdragen uit private middelen

Het VSBfonds verleende een bijdrage van € 20.000 voor de organisatie van de conferentie 'Visie op Impact'.

Incidentele publieke subsidies

In 2025 ontvingen we € 20.000 van de zes rijkscultuurfondsen voor de organisatie van de conferentie 'Visie op impact'.

Bij DE LASTEN:

Beheerlasten materiële lasten

De beheerslasten materieel (€ 249.426) zijn iets hoger dan begroot (€ 244.205).

Beheerlasten personeelskosten

De beheerslasten personeel (€ 190.688) zijn iets hoger dan begroot (€ 185.750).

Activiteitenlasten materiële lasten

Deze kosten bedragen € 363.042. Dit is iets hoger dan het begrote bedrag (€ 359.000).

Activiteitenlasten personeelskosten

Deze zijn € 1.340.682 en iets lager dan begroot (€ 1.344.250).

2.5 Begroting 2026

De gecombineerde begroting voor 2026 is als volgt:

Baten:

Categorie	Bedrag
Directe opbrengsten	€ 217.000
Publieksinkomsten (<i>Boekman</i>)	€ 57.000
Overige opbrengsten (onderzoekopdrachten)	€ 160.000
Indirecte opbrengsten (verhuur)	€ 30.000
Structurele subsidie OCW	€ 1.929,682
Totaal baten	€ 2.176.682

Lasten:

Categorie	Bedrag
Beheerslasten	€ 475.362
Personeelslasten	€ 198.612
Materiële lasten	€ 276.750
<i>Huisvesting</i>	€ 119.000
<i>Algemene bedrijfslasten</i>	€ 125.750
<i>Afschrijvingen (inventaris, ICT)</i>	€ 32.000
Activiteitenlasten	€ 1.728.965
Personeelslasten	€ 1.424.465
Materiële lasten	€ 304.500
<i>Cultuurmonior en kennisagenda</i>	€ 130.000
<i>Tijdschrift Boekman</i>	€ 95.000
<i>Overige publicaties</i>	€ 2.500
<i>Informatie- en documentatiebank</i>	€ 15.000

<i>Kosten verhuur</i>	€ 5.000
<i>Communicatie</i>	€ 57.000
Rentebaten en -lasten	€ 23.000
Totaal lasten	€ 2.227.327
Resultaat	- € 50.645

De totale baten (€ 2.176.682) zijn -€ 50.645 lager dan de totale lasten (€ 2.227.327).

3. De prestatieresultaten in cijfers

	Ambitie 2025	Realisatie 2025	Ambitie 2026
Ambitie: Het verzorgen van een jaarlijkse, gezaghebbende cultuurmonitor voor én met het veld.	1	1	1
Ambitie: Het realiseren van een bijbehorende online-database als centrale plek voor cijfers en andere informatie over het culturele leven.	1	1	1
Ambitie: Een agenderende en thematische kennisagenda als ondersteuning voor de ontwikkeling van cultuurbeleid <i>Toelichting: in het kader van de kennisagenda werden er bijeenkomsten gerealiseerd voor de Communities of Practice Arbeidsmarkt voor zzp'ers en Democratisering van Cultuur.</i>	1	1	1
Ambitie: Het verrichten van onderzoek in opdracht, 5 x per jaar <i>Toelichting: We voerden opdrachten uit voor de provincies Noord-Brabant en Gelderland, het Fonds Podiumkunsten en een samenwerkingsverband van Regieorgaan SIA, Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Fonds voor Cultuurparticipatie.</i>	5	4	5
Ambitie: Jaarlijkse onderzoeksconferentie <i>Toelichting: In 2025 vonden er drie conferenties plaats: op 30 januari Visie op Impact, op 17 april Cultuur als probleemoplosser en op 7 en 8 november de Cultural Currency Conferentie</i>	1	3	1
Ambitie: Netwerkbijeenkomsten op uitnodiging (onder andere Werkgroep Cultuurbeleid, Werkgroep Harmonisatie) <i>Toelichting: Dit betreft twee bijeenkomsten van het Landelijk Netwerk Onderzoekers Cultuurbeleid, acht besloten presentaties en workshops., een focusgesprek over architectuur en vijf bijeenkomsten met onderzoekers van</i>	10	16	10

<i>brancheverenigingen over de mogelijkheden tot harmonisatie gegevens.</i>			
Ambitie: Het uitbrengen van tijdschrift Boekman (4 x p.j.) Toelichting: naast de kwartaaluitgave van het tijdschrift werden ook twee verkenningen als Boekman Extra gepubliceerd.	4	4	4
Ambitie: Het realiseren van (gemiddeld) 8 publiek toegankelijke bijeenkomsten per jaar. Verspreid door Nederland en/of online Toelichting: Het betreft voor 2025 zeven podcastafleveringen die we hebben uitgebracht, twee presentaties van Boekman nummers, twee bijeenkomsten over nachtcultuur, de presentatie van het boek 'In perspectief' van Erik Akkermans.	8	12	8
Ambitie: Inrichting van studiezaal als multi-inzetbare ruimte voor culturele sector	1	1	1
Ambitie: Het aanbieden van de website als kennisplatform voor kunst, cultuur en cultuurbeleid, inclusief informatie- en documentatiebank. Toelichting: Het gaat hierbij om het cumulatieve bezoek aan www.boekman.nl en www.cultuurmonitor.nl en de catalogus. In het hoofdstuk communicatie wordt het webbezoek verder geanalyseerd. In 2026 starten we een traject om de website te vernieuwen.	110.000	103.047	125.000

4. Kwalitatieve beschrijving van de verrichte activiteiten en het al dan niet realiseren van de voorgenomen activiteiten

4.1 Signaleren en ontwikkelen: onderzoek

De Boekmanstichting doet als onafhankelijk kenniscentrum doorlopend onderzoek naar trends en ontwikkelingen in de cultuursector en het cultuurbeleid. Een centrale plek vervult daarbij de Cultuurmonitor. Deze bestaat uit zowel afzonderlijke domein- en themapagina's als een gebundelde jaarrapportage, die te vinden zijn op www.cultuurmonitor.nl. In de verdere ontwikkeling van de Cultuurmonitor maken we het instrument zowel in gebruiksgemak als inhoud toegankelijker. Via het dashboard zijn de bijbehorende data raadpleegbaar op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau, met inmiddels meer dan 220 indicatoren op nationaal niveau en meer dan 140 indicatoren op regionaal niveau. Alle data is downloadbaar. De Cultuurmonitor wordt sinds 2025 ook integraal in het Engels aangeboden.

De focus ligt niet alleen op het verzamelen en ontsluiten van data, maar ook op het stimuleren van het gebruik van de Cultuurmonitor als monitoringsinstrument. Dit doen we via vier belangrijke pijlers:

1. *Harmonisatie van datastromen* – We hebben in 2025 verschillende stappen gezet op weg naar een meer uniforme en samenhangende manier van verzameling, verwerking en presentatie van branchegegevens. Uitdagingen hierbij zijn de verschillende dataformaten, diverse datastandaarden en uiteenlopende terminologieën. In vervolg op [Verkenning Harmonisering ledenbevraging brancheorganisaties](#) (2024) is inmiddels een werkgroep operationeel waarin onderzoekers zijn vertegenwoordigd van VSCD, VNPF, Museumvereniging, Cultuurconnectie en VOB/Koninklijke Bibliotheek. In vijf bijeenkomsten zijn de verschillende ledenbevragingen geanalyseerd per categorie (financiën, organisatie en publiek), met aandacht voor onderlinge vergelijkbaarheid en aansluiting tussen vraagstellingen. Op basis van deze vergelijkende gespreksreeks wordt de uitwisseling in de werkgroep in 2026 voortgezet, met als doel stappen te zetten richting concrete harmonisatie, onder meer door definities en vraagstellingen naast elkaar te leggen en te vergelijken. Net als in 2025 zal ook een vertegenwoordiging van de Stichting & (multifunctionele organisaties) hieraan meedoen.

2. *Uitbreiding van de dataverzameling* – Ons doel is om meer inzicht te krijgen in de dynamiek en ontwikkeling van de sector, met gedetailleerdere informatie op lokaal en regionaal niveau. In het bijzonder vermelden we de structurele samenwerking met de provincies Noord-Brabant en Gelderland. De dashboards van de provinciale monitors www.waardevancultuur.nl (Noord-Brabant) en www.cultuurmonitor gelderland.nl zijn één-op-één gekoppeld aan dat van de landelijk cultuurmonitor. Voor Gelderland zijn de data waar mogelijk ook uitgesplitst naar de zes cultuurregio's in deze provincie, in Noord-Brabant naar de steden verzameld in de M7 en B5.
Nieuw was dit jaar de inmiddels goed bezochte pagina over geldstromen in de culturele sector op de landelijke Cultuurmonitor. Hierin worden geldstromen vanuit overheden, private bijdragen en de eigen inkomsten van de culturele sector geanalyseerd. Deze pagina maakt duidelijk hoe de economische basis van de sector zich ontwikkelt en biedt daarmee waardevolle handvatten voor beleidsvorming. De [Live Muziek Monitor](#), tot stand gekomen in samenwerking met Martijn Mulder (Hogeschool Rotterdam) bevat ook een veelheid van nieuwe data die benchmarking op provinciaal en gemeentelijk niveau mogelijk maken. Daarnaast biedt het rapport meer inzicht in waar livemuziek (en daarmee cultuur) plaatsvindt én in wie er op de podia staat, onder andere uitgesplitst naar genres/type muziek en genderverhoudingen in de programmering. Voor de beeldende kunst werd onder meer gebruik gemaakt van de 'Collectieve selfie#5'. Dit onderzoek, verricht door HTH Research en Berenschot, brengt cijfers en trends voor de beeldende kunstsector in beeld en werd op 28 maart 2025 tijdens een seminar op Art Rotterdam aangeboden aan Jan Jaap Knol.
3. *Verbreding van de reikwijdte* – We streven ernaar om beter aan te sluiten bij de culturele praktijk en ruimte te bieden voor nieuwe vormen van cultuur(consumptie). Dit geven we onder meer vorm via een bredere bevraging van culturele activiteiten en -locaties in de Vrijetijdsomnibus (VTO) en door ons netwerk uit te breiden naar vertegenwoordigers van *the culture* en nachtcultuur. In de update van de Cultuurmonitor 2025 hebben we voor het eerst expliciet aandacht geschonken aan het brede terrein van de fotografie. We maakten daarbij gebruik van het onderzoek 'Fotografie en de cultuurmonitor', verricht door Marc Prüst in opdracht van DuPho, en op 3 februari 2025 tijdens een discussiebijeenkomst aangeboden aan Jan Jaap Knol. In samenwerking met

het Mulier Instituut hebben we de overlappende rollen tussen sport- en cultuurdeelname onderzocht waarover later in dit jaarverslag meer.

4. *Doorontwikkeling en evaluatie* – Aan de hand van de opbrengsten van het eind 2024 uitgevoerde gebruikersonderzoek hebben we in 2025 verder gewerkt aan optimalisatie van het dashboard. In samenwerking met de regionale partners toetsen we het gebruik van de monitors, waarbij de inzichten en feedback direct input leveren voor de doorontwikkeling van de Landelijke Cultuurmonitor. Zo hebben we ook de verschillende kaarttypen visueel doorontwikkeld, waaronder kaarten die vergelijkingen op regionaal niveau mogelijk maken. Op 6 oktober 2025 kwam onder voorzitterschap van Koen van Eijck (hoogleraar Culturele Leefstijlen Erasmus Universiteit) de begeleidingscommissie bijeen om de ontwikkeling van de Cultuurmonitor te bespreken. Bij de ontwikkeling van de Cultuurmonitor kijken we ook kritisch naar de gebruikte dataverzamelingen en de manier waarop deze tot stand zijn gekomen. Daarbij gaat het niet alleen om transparantie en betrouwbaarheid maar ook om de vraag hoe de verzamelde data recht doen aan een breed cultuurbegrip. We overleggen met het CBS hoe dit vorm krijgt binnen de vragen naar vrijetijdsbesteding en onderzoeken hoe we belangrijke uitingsvormen als the culture en nachtcultuur een plaats kunnen geven in de monitor.

De presentatie van de Cultuurmonitor 2024 vond plaats op 17 april 2026 tijdens de conferentie “Cultuur als probleemoplosser?” in Theater Zuidplein in Rotterdam. Naast geactualiseerde versies van alle domein- en themapagina's en de nieuwe pagina over geldstomen werd in het overkoepelende hoofdstuk stilgestaan bij belangrijke ontwikkelingen in de sector, zoals de druk op de arbeidsmarkt, de impact van a.i. en sociale veiligheid.

Voor de Cultuurmonitor maken we gebruik van onderzoek en dataverzamelingen door de verschillende branches maar we verrichten ook eigen onderzoeksactiviteiten. In 2025 ging het daarbij om de volgende projecten:

Sport- en cultuurpublicatie

In juni 2025 verscheen '[Participatie in sport en cultuur](#)', een gezamenlijke publicatie van het Mulier Instituut en de Boekmanstichting. De analyse is gebaseerd op data uit de Vrijetijdsomnibus (VTO) 2022. Hierin doen we verslag van onderzoek in hoeverre Nederlanders deelnemen aan sport- en cultuuractiviteiten, en hoe deze domeinen zich tot elkaar verhouden.

Het rapport biedt inzicht in de mate van overlap tussen deelname aan sport en cultuur. En in verschillen in deelname naar persoonskenmerken, zoals leeftijd, opleiding, inkomen en stedelijkheid.

Op basis van statistische analyses onderscheiden we vier profielen van Nederlanders gebaseerd op overeenkomsten in hun gedrag op het vlak van sport en cultuur:

- Bescheiden recreanten: de grootste, maar minst actieve groep. Ouderen met een lager inkomen, die vooral kiezen voor laagdrempelige individuele activiteiten. Beleidsmaatregelen kunnen deze groep beter betrekken door drempels te verlagen.
- Actieve cultuurminnaars: vrouwen van 60 jaar en ouder, met een hbo- of wo-opleiding en een hoog inkomen. Actief in musea, theaters en culturele hobby's. Zij zijn een minder belangrijke doelgroep voor beleid gericht op het bevorderen van culturele en sportieve participatie.
- Sportieve gezelschapszoekers: voornamelijk jongvolwassenen met een hbo- of wo-opleiding en een hoog gezinsinkomen. Zij sporten en ondernemen activiteiten vaak in groepsverband.
- A-sportieve gamers: jongvolwassenen met een middelbaar opleidingsniveau en een gemiddeld tot laag gezinsinkomen. Zij gamen intensief en nemen weinig deel aan traditionele sport- en cultuuractiviteiten. E-sports en gamificatie kunnen een ingang bieden om deze groep meer te betrekken bij fysieke of offline sportieve en culturele initiatieven.

De meeste Nederlanders zijn actief op het gebied van sport en/of cultuur. Voor sport ligt meer nadruk op beoefening, terwijl die bij kunst en cultuur ook ligt op bezoek. Wel zijn er verschillen tussen groepen Nederlanders, zoals:

- Jongeren en hbo-/wo-gediplomeerden zijn over het algemeen actiever in zowel sport als cultuur. Ouderen nemen vaker deel aan individuele activiteiten zoals wandelen, fietsen en lezen.
- Voor mensen met een lager inkomen of een beperkte mobiliteit ligt de deelname aan sport- en cultuur veelal lager dan voor andere groepen.
- Voor het bezoeken van cultuur blijkt ook een hoge mate van stedelijkheid een positieve invloed te hebben op de kans op deelname.

Met deze vier profielen maakten we inzichtelijk hoe beleid beter kan inspelen op de behoeften van verschillende groepen. Zo zagen we dat groepen die over het algemeen minder goed

worden bereikt door sport- en cultuuraanbod, wel actief zijn in vormen als wandelen, fietsen, lezen of gamen. Afhankelijk van de doelstellingen van beleid kan deze bevinding worden ingezet om aanbod voor deze groepen anders in te richten.

Analyse VTO 2024

We analyseerden in de tweede helft van 2025 de resultaten van de Vrijtijdsomnibus 2024. Dit is een tweejaarlijks bevolkingsonderzoek uitgezet door het CBS, in samenwerking met de Boekmanstichting en het Mulier Instituut. Het onderzoek biedt inzicht in ontwikkelingen in cultuurparticipatie sinds 2012 en in verschillen tussen bevolkingsgroepen.

De uitgebreide analyse is opgenomen in een zelfstandige publicatie [Cultuurparticipatie in cijfers](#) die in maart 2026 is verschenen. De uitkomsten worden ook opgenomen in de themapagina Cultuurparticipatie van de Cultuurmonitor.

Uit het onderzoek blijkt dat in 2024 91 procent van de Nederlanders van 6 jaar en ouder ten minste één culturele activiteit bezocht. Daarmee is het cultuurbezoek terug op het niveau van vóór de coronapandemie. Tijdens de coronajaren lag het aandeel cultuurbezoekers lager (77 procent in 2020 en 88 procent in 2022). Alleen het filmbezoek is nog niet terug op het niveau van vóór corona. Deelname aan cultuur verschilt bovendien duidelijk tussen bevolkingsgroepen: jongeren, hbo/wo-gediplomeerden en mensen met een hoger huishoudinkomen bezoeken vaker cultuur dan gemiddeld.

Twee derde van de Nederlanders bezocht in 2024 een voorstelling of concert met podiumkunsten. Nieuw in deze editie is de gedetailleerde uitvraag naar verschillende muziekgenres bij het bezoeken van muziekoptredens en naar de locaties waar podiumkunstvoorstellingen worden bezocht, zoals theaters, poppodia, cafés en openbare buitenruimtes.

Ook cultuurbeoefening blijft grotendeels stabiel: twee op de drie Nederlanders beoefende in 2024 amateurkunst of erfgoed in de vrije tijd. Het aandeel erfgoedbeoefenaars nam daarbij toe ten opzichte van 2022 en eerdere jaren. Daarbij is met name een stijging zichtbaar in het doen van onderzoek naar lokale en regionale geschiedenis en historische gebeurtenissen en personen.

Onderzoekers van de Boekmanstichting verzorgden in het najaar een presentatie van de uitkomsten van de analyse voor de cultuurdirecties van het ministerie van OCW. Ook zijn de resultaten door het ministerie opgenomen in de toelichting bij de rijksbegroting 2026.

De impact van generatieve AI op werk en inkomen in de culturele en creatieve sector

Op 17 december verscheen het onderzoek '[De impact van generatieve AI op werk en inkomen in de culturele en creatieve sector](#)'. Voor dit onderzoek analyseerde de Boekmanstichting de resultaten van een online enquête onder 713 respondenten uit de culturele en creatieve sector, van wie 613 zzp'ers en 100 werknemers. AI verandert het werk in de culturele en creatieve sector ingrijpend.

Ruim 40 procent van de respondenten gebruikt generatieve AI (GenAI) regelmatig voor werk (59 procent onder werknemers), vooral voor tekst- en beeldgeneratie en -bewerking. Bijna 1 op de 5 respondenten meldt minder opdrachten en inkomen door GenAI, bij vertalers is dat ongeveer 1 op de 3. Het verlies zit vooral in het wegvallen van commerciële opdrachten. Respondenten in loondienst rapporteren juist vaker tijdwinst door het gebruik van GenAI en maken zich relatief minder zorgen over toekomstige werkgelegenheid.

De enquête is online uitgezet via de Creatieve Coalitie en haar lidorganisaties en is ingevuld door 713 makers (613 zelfstandigen, 100 werknemers). Zelfstandigen, enkele beroepsgroepen en makers zijn oververtegenwoordigd. Daarnaast berust de steekproef op zelfselectie, waardoor de resultaten niet zonder meer generaliseerbaar zijn. Ze geven wel een bruikbaar beeld van hoe deze groep GenAI ervaart en waar werk en inkomen onder druk staan.

Duurzaamheid in de culturele sector

Op 23 december 2025 publiceerden we het onderzoek [Duurzaamheid in de culturele sector - Boekmanstichting](#). Voor dit onderzoek zijn de uitkomsten geanalyseerd van een enquête die door 680 culturele organisaties is ingevuld in het kader van de procedure voor BIS-aanvragen 2025-2028.

Uit de analyse blijkt dat de culturele sector een groeiende ambitie om te verduurzamen, maar veel organisaties worstelen met het omzetten van intenties in concrete maatregelen. Eerder onderzoek van de Boekmanstichting toonde al aan dat organisaties het belang van duurzaamheid erkennen, maar vaak gebrek hebben aan middelen, tijd, kennis of ondersteuning. Hoewel er inspirerende koplopers zijn, blijft structurele verankering van duurzaamheid in beleid achter. Om

deze kloof te verkleinen adviseerde de Raad voor Cultuur in [Cultuur Natuurlijk](#) (2023) onder andere om nulmetingen, kennisdeling, aanpassingen in regelgeving en betere ondersteuning van organisaties te stimuleren.

Het blijkt dat voortgang en ondersteuningsbehoeften sterk verschillen per discipline. Musea lopen voorop in structurele borging en dataverzameling, presentatie-instellingen werken pragmatisch maar minder systematisch, podia verschillen naar organisatievorm en festivals tonen innovatie maar missen passende generieke instrumenten.

Versnippering, uiteenlopende uitvoeringsfasen en beperkte capaciteit maken aansluiting bij bestaande tools en beleid lastig. Hierdoor blijft daadwerkelijke implementatie achter bij de ambitie. Versnelling van verduurzaming vraagt om maatwerk, gezamenlijke instrumenten, sectorbrede kennisdeling en structurele verankering. In het rapport doen we aanbevelingen voor instellingen, brancheorganisaties en beleid.

Caribisch deel van het Koninkrijk

In 2025 formuleerde de Boekmanstichting de ambitie om beschikbare en ontbrekende data over cultuurbeleid en de culturele sector in het Caribische deel van het Koninkrijk structureel te verzamelen en ontsluiten. Als onafhankelijk kenniscentrum wil de Boekmanstichting relevante informatie toegankelijk maken voor cultuurmakers, beleidsmakers en onderzoekers in het Europese en Caribische deel van het Koninkrijk. We vertrekken hierbij vanuit de aanwezige kennis en expertise op de eilanden.

In 2025 zijn we begonnen met het uitbreiden van ons netwerk – zowel in het Europese als Caribische deel van het Koninkrijk. Zo is de Boekmanstichting een van de kennispartners bij het onderzoek [Where culture lives. Mapping cultural and heritage practices in the Dutch Caribbean](#), dat in 2025 door Lemonade is uitgevoerd in opdracht van het ministerie van OCW. Dit onderzoek brengt cultuurbeoefening op alle zes eilanden in kaart. De onderzoeksresultaten verschijnen in het voorjaar van 2026 en zullen belangrijke input leveren voor verder onderzoek.

Verder hebben we het initiatief genomen tot een structureel overleg tussen de bovensectorale ondersteunende instellingen in Europees Nederland om de Caribische initiatieven uit de culturele Basisinfrastructuur (BIS) beter op elkaar af te stemmen.

In 2025 is een start gemaakt met het verzamelen en ontsluiten van bestaande publicaties, beleidsstukken en data over de zes eilanden in onze Kennisbank. Het signaleren van kennishiaten en aanvullen van data en informatie blijft de komende jaren een doorlopend proces. Data over het Caribisch deel van het Koninkrijk wordt vanaf 2027 structureel geïntegreerd in de [Cultuurmonitor](#). Onze acties voor 2026 lichten we toe in deze publicatie: [Van inzicht naar investering](#).

Onderzoek naar zwangerschap en ouderschap in de beeldende kunstsector

Stagiair Iris Schipper, masterstudent UvA, heeft op 11 februari haar onderzoek gepubliceerd naar de invloed van zwangerschap en ouderschap op de loopbaan van beeldend kunstenaars: [Zwangerschap & ouderschap in de beeldende kunstsector - Boekmanstichting](#).

Onderzoek in opdracht:

De positie van literair vertalers

Het Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV) gaf de Boekmanstichting opdracht tot een kwalitatief onderzoek onder literair vertalers in Nederland en Vlaanderen om in kaart te brengen hoe zij hun werk en het werkveld ervaren, met aandacht voor de invloed die AI en de veranderingen in de uitgeefwereld en opleidingsstructuren hebben op hun praktijk. Het is al langer bekend dat literair vertalers vaak geen stevige arbeidsmarktpositie hebben. De dominantie van het Engels, de stijgende verkoop van anderstalige titels en de opkomst van artificial intelligence (AI) hebben effect op de toch al onzekere arbeidsmarktpositie van vertalers. [De positie van literair vertalers - Boekmanstichting](#)

Regionale monitors

Waarde van Cultuur

In 2025 zijn we in samenwerking met onze Brabantse partners gestart met de voorbereiding van de vijfde editie van de monitor *Waarde van Cultuur* die in september 2026 zal worden gepresenteerd. Deze monitor neemt iedere twee jaar de Brabantse culturele sector onder de loep, waarin we de stand van zaken in Brabant met de rest van Nederland vergelijken en kijken naar ontwikkelingen door de tijd. De dashboards van de landelijke Cultuurmonitor en die voor Brabant en Gelderland zijn inmiddels volledig met elkaar verbonden.

[Waarde van Cultuur](#)

Cultuur en erfgoedmonitor Gelderland

Op donderdag 15 mei 2025 werd in Ede de tweede editie gepresenteerd van de [Cultuur en Erfgoedmonitor Gelderland](#). Deze monitor biedt inzicht in de sociale, economische en artistieke waarde van cultuur en erfgoed in de provincie en ondersteunt beleidsmakers, culturele instellingen en makers met actuele, betrouwbare data. De monitor is naar voorbeeld van de landelijke [Cultuurmonitor](#) opgezet en biedt daarmee een fundament voor provinciaal benchmarkonderzoek én het opstellen van cultuurbeleid op regionaal niveau.

De Cultuur- en Erfgoedmonitor laat zien dat Gelderland relatief veel musea, bibliotheken en podia kent – die bovendien goed bezocht worden. In 2023 ontvingen de musea in de provincie meer dan 3,5 miljoen bezoekers. Alleen in Noord- en Zuid-Holland waren dat er meer. Ook blijkt dat 89% van de inwoners minstens één culturele activiteit bezoekt, 74% een erfgoedlocatie of -evenement, en 78% zelf cultureel actief is. Gelderland kent daarmee een bloeiend cultureel leven, met een grote rol voor amateurkunst.

Opvallend is dat de creatieve sector in Gelderland zich economisch sterker heeft hersteld dan het landelijk gemiddelde. De eigen inkomsten van culturele instellingen groeiden van 75 miljoen euro in 2021 naar 119 miljoen euro in 2022 – een stijging die grotendeels te danken is aan het toenemend publieksbereik. Tegenover elke euro subsidie stonden in 2022 gemiddeld 66 cent aan eigen inkomsten.

De Cultuur- en Erfgoedmonitor is ontwikkeld in samenwerking met het culturele veld. Provincie Gelderland is opdrachtgever. De coördinatie lag bij Cultuur Oost, Erfgoed Gelderland en Rijnbrink. Het onderzoek werd uitgevoerd door de Boekmanstichting, Het PON & Telos en Pyrrhula Research Consultants.

Live Muziek Monitor

[De Nederlandse Livemuziek Monitor 2026 - Boekmanstichting](#) is ontwikkeld door onderzoekers Martijn Mulder (Erasmus Universiteit Rotterdam) en Britt Swartjes (Boekmanstichting) met steun van het Fonds Podiumkunsten.

Deze monitor brengt de ontwikkeling van de live popmuzieksector in Nederland systematisch in kaart. Op basis van een uitgebreide database met concerten en optredens op festivals laat de

monitor zien hoe het aanbod van podia, speelplekken, artiesten en genres zich door de jaren heen heeft ontwikkeld en hoe externe factoren zoals de coronapandemie daarin doorwerken. De database van de eerste Livemuziek Monitor (2008–2019) is aangevuld met de jaren 2020–2024. De vernieuwde Livemuziek Monitor omvat nu een totaal van 387.048 geregistreerde optredens.

De databestanden met geregistreerde optredens op podiuminfo.nl en festivalinfo.nl vormen de basis van de Livemuziek Monitor. Dat betekent dat het totale veld van live popmuziek in Nederland substantieel groter is dan de cijfers in dit rapport doen vermoeden. Dit rapport geeft dus niet per se inzicht in het totaal aantal optredens per artiest, maar wel in het totaal aantal geïnstitutionaliseerde popoptredens per podium, gemeente of gebied. Voor de meeste analyses is de coronaperiode van half maart 2020 tot half maart 2022 buiten beschouwing gelaten; dan resteert een totaal van 376.205 optredens. In de database staan 42.872 unieke artiesten.

Enkele opvallende uitkomsten

- Na de pandemie zijn er minder podia en festivals met popprogrammering. In 2016 was dit aantal het hoogst. In 2024 waren er 626 plekken met popconcerten en 628 festivals met popmuziek.
- In de periode van 2008 tot aan 2016 is er sprake van de festivalisering van de livemuziek: het jaarlijkse aantal festivaloptredens verdubbelt tussen 2008 en 2016 van ongeveer 7000 per jaar tot zo'n 14.000 per jaar. De periode tussen 2017 en 2024 kenmerkt zich juist door ontfestivalisering; in die periode neemt het aantal popoptredens op festivals af met meer dan een kwart.
- Het aandeel informele speelplekken daalde van 30% naar 8% van alle concerten, tussen 2008 en 2024. Informele speelplekken zijn laagdrempelige, gratis speelplekken zoals muziekcafés of festivals in de publieke ruimte (zonder entreegeld).
- In 2023 en 2024 waren er ruim 9.000 unieke artiesten actief. Van alle artiesten is 40% slechts één jaar actief en 65% maximaal drie jaar. Mannen zijn oververtegenwoordigd bij liveoptredens op podia en festivals. In 2024 bestond 66,5% van de optredens uit artiesten met alleen mannen. Het aandeel vrouwen en non-binaire artiesten groeide tot 2019: van 11,8 procent in 2008 tot 19,8 procent in 2019. Na de coronajaren blijft dit steken rond de 18 procent.

- Tributebands en cover-artiesten (optredens van artiesten die het werk van andere artiesten spelen) nemen sterk toe in populariteit. In 2024 betrof bijna 7% van alle geregistreerde popconcerten in Nederland een tribute concert.

De resultaten van de monitor zijn op 15 januari 2026 gepresenteerd op Eurosonic Noorderslag (ESNS) in Groningen.

SIA

De Boekmanstichting en het Centre for Science and Technology Studies (CWTS) voerden in 2025, in opdracht van Stimuleringsfonds Creatieve Industrie (SIA) en Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP), een kwalitatieve en kwantitatieve netwerkanalyse uit om bestaande transdisciplinaire samenwerkingen tussen wetenschap en onderwijs (mbo, hbo, wo) en de culturele en creatieve sector in kaart te brengen. Daarbij is gekeken naar de thema's en doelen van deze samenwerkingen, succes- en belemmerende factoren, vormen van financiële en beleidsmatige ondersteuning en de relatie tot internationale vergelijkbare initiatieven.

Het onderzoek bevestigt de waarde van praktijkgericht (en artistiek) onderzoek, maar laat ook zien dat het veld sterk versnipperd is en dat bestaande beleids- en financieringsinstrumenten vaak onbedoeld belemmerend werken. Er is geen gedeeld beeld van wat praktijkgericht onderzoek is, terwijl er wél behoefte is aan overzicht en gezamenlijke kennisdeling. Bovendien blijken samenwerkingen niet altijd gelijkwaardig door verschillen in organisatieculturen en financieringssystemen, en omdat de culturele en creatieve sector nog geregeld instrumenteel wordt ingezet. Ook worden voor- en natrajecten—cruciaal voor het opbouwen van samenwerking, kennisdeling en impact—zelden meegefinancierd. Zowel focusgroepen als survey benadrukken daarom de noodzaak van beter passende beleids- en financieringsstructuren, met ruimte voor verschillende kennisvormen, rechtvaardige vergoeding voor CCS-partners en ondersteuning van het volledige projecttraject. De uitkomsten hiervan verschijnen in het voorjaar 2026.

Landelijk Netwerk Onderzoekers Cultuurbeleid

De Boekmanstichting coördineert het Landelijke Netwerk van Onderzoekers Cultuurbeleid dat geregeld bijeenkomt voor kennisuitwisseling en discussie over onderzoek naar cultuurbeleid en de positie hiervan in het hoger onderwijs. Er vonden digitale bijeenkomsten plaats op 24 maart en 29 oktober 2025.

Kennisagenda

Onze BIS-opdracht 2025-2028 behelst onder meer het opstellen van een thematische, meerjarige onderzoeksagenda cultuur waarbij de Boekmanstichting zowel sectorvolgend als agendabepalend is. Deze opdracht vertalen we in de vorm van een kennisagenda. Een kennisagenda is een beschrijving van de belangrijkste kennishiaten op bepaalde thema's, inclusief een plan van aanpak hoe deze kennislacunes opgelost kunnen worden door middel van onderzoek en kennisdeling.

De Kennisagenda:

- Signaleert – in wisselwerking met de Cultuurmonitor – kennishiaten en sectorbrede vraagstukken.
- Ontwikkelt een plan van aanpak om deze kennishiaten te vullen en sectorbrede vraagstukken te adresseren.
- Deelt bestaande en nieuwe kennis die voortkomt uit het onder nummer twee ontwikkelde plan van aanpak en versterkt daarmee samenwerking en uitwisseling binnen de culturele praktijken tussen de culturele praktijken beleid.

Thema's:

In de vorige beleidsperiode (2021-2024) hebben we een verkenning gedaan naar de behoeften en verwachtingen van zo'n kennisagenda voor het culturele veld. In [de verkenning](#) wordt een aantal thema's voorgesteld. Hoewel deze breed herkend worden in de werelden van beleid, onderzoek en culturele praktijk, wachten ze nog op een concrete vertaling naar partners en doelgroepen.

De thema's uit de verkenning hebben we opnieuw geordend in structurele thema's en beleidsthema's. De structurele thema's zijn 'tijdloos': zij vormen het fundament van de basiskennis over de culturele praktijk en het cultuurbeleid en hebben daarom onze blijvende aandacht. Deze indeling sluit aan bij de provinciale monitors, waarin cultuur wordt benaderd vanuit cultureel, sociaal en economisch kapitaal: wat is er (infrastructuur), wie maakt het en werkt er (beroepspraktijk), wie neemt deel (participatie) en hoe lopen de middelen en financieringen (geldstromen). De structurele thema's zijn: Beroepspraktijk, Participatie, Infrastructuur en Geldstromen.

De structurele thema's waren al pijlers binnen de Cultuurindex (2013-2019) en zijn het ook – zij het soms wat anders verwoord - in de Cultuurmonitor (vanaf 2020). De kennis over deze thema's wordt door ons (en door stakeholders zoals brancheverenigingen in het veld) doorlopend uitgebreid met nieuwe data en indicatoren. We geven daarbij de komende tijd bijzondere aandacht aan informatie over het Caribische deel van het Nederlandse Koninkrijk.

De beleidsthema's zijn gekoppeld aan maatschappelijke en politieke trends en ontwikkelingen. Hoewel deze thema's ook een lange adem hebben, zullen we deze bij elk nieuw meerjarenbeleidsplan tegen het licht houden en mogelijk herformuleren.

Binnen de beleidsthema's leggen we een focus op specifieke onderwerpen:

1. De waarde van cultuur

- artistieke vrijheid
- democratisering van cultuur
- kunst en samenleving

2. De toegang tot cultuur

- diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid
- spreiding
- the culture en nachtcultuur

3. De toekomst van cultuur

- digitale innovatie en transformatie
- duurzaamheid

We gaan de herformuleerde thema's in het tweede kwartaal van 2026 toetsen bij een aantal kennispartners om daarmee ook de kennisvragen die wij zelf hebben geïnventariseerd aan te vullen. Daarna zullen we in het derde kwartaal de tekst van de verkenning actualiseren en publiceren. Volgend jaar vernieuwen we onze website, waarbij de structuur van de Kennisagenda leidend wordt voor de manier waarop we onze kennisdossiers zichtbaar maken.

Als werkvorm om de thema's met bijbehorende kennisvragen te exploreren hebben we in 2025 verder gewerkt met Communities of Practice. Dit zijn werkverbanden van onderzoekers,

beleidsmakers en kunst- en cultuurmakers op een specifiek thema. Deelnemers formuleren samen een concrete kennisvraag, wisselen kennis uit en leren hiervan. De uitkomsten kunnen als input dienen voor een vervolgproject (onderzoek, vervolgbijeenkomst, paper, activiteit, event etc.).

De eerste heeft zich gericht op [de arbeidsmarkt](#), in het bijzonder de positie van zzp'ers op de culturele arbeidsmarkt. In totaal kwam een groep van ca 15 zelfstandige makers, creatieven, beleidsmakers en onderzoekers zesmaal bijeen onder leiding van moderator Marijne Tesser. In maart 2026 zijn in samenwerking met Platform ACCT aan de hand van [drie podcasts](#) de resultaten gedeeld.

Ook zijn we gestart met een tweede Community of Practice rond het thema [democratisering van cultuur](#). Het traject voor deze groep startte met de Cultural Currency Conference op 7 en 8 november in Rotterdam en kreeg een vervolg met een sessie op 20 november bij The Nite Shop. Een groep van 15 zelfstandige makers, beleidsexperts en onderzoekers buigt zich in dit kader over de vraag hoe het Nederlandse (cultuur)bestel ingericht zou moeten worden om ruimte te geven aan de definitie van een breed cultuurbegrip? Inhoudelijk gaat het om kennisvragen rond onder meer besluitvorming, machtsverhoudingen, definities en relaties tussen geïnstitutionaliseerde en niet-geïnstitutionaliseerde cultuur. Belangrijk in onze samenwerkingen in het kader van de Communities of Practice maar ook the culture en nachtcultuur is de wederkerigheid. We realiseren ons dat we als gesubsidieerde instelling in een bevoorrechte positie verkeren en voelen verantwoordelijkheid om onze kennis en netwerken te delen met makers die bereid zijn tijd en kennis in ons te investeren. Voor zzp'ers die deelnemen aan de Communities of Practice is een vacatievergoeding beschikbaar,

4.2 Delen: Kennisbank

Met de [Kennisbank](#) wil de Boekmanstichting mensen informeren en inspireren. De Kennisbank bevat ruim 93.000 titels over kunst- en cultuurbeleid en de maatschappelijke aspecten van kunst en cultuur. De Kennisbank biedt een breed scala aan informatie, waaronder wet- en regelgeving, adviezen, onderzoeken, statistieken, analyses en beschouwingen, zowel actueel als historisch. Dit maakt de verzameling zowel nationaal als internationaal uniek.

Ieder jaar groeit de collectie weer met nieuwe publicaties. In 2025 kwamen er 2187 titels bij (in 2024 1956), waardoor het totaal nu op 93.192 staat. Artistieke vrijheid was een actueel onderwerp

dit jaar, er werden 93 publicaties over dit onderwerp verworven. De publicaties over kunstmatige intelligentie namen verder toe met 117 nieuwe titels (5 titels in 2022 en 72 in 2024). Verder groeide het aantal titels over publiek met 145 en over de arbeidsmarkt met 173. Andere actuele onderwerpen waren impact (108 nieuwe titels) en duurzaamheid (131 titels). De nadruk lag - zoals gewoonlijk - op onderzoeksrapporten (430 titels) en statistieken (222 titels).

Met ingang van 2025 worden ook relevante podcasts op het gebied van cultuurbeleid opgenomen in de Kennisbank. Er zijn ca. 60 opnames toegevoegd waaronder een interview met voormalig staatssecretaris Uslu en producties van uiteenlopende organisaties zoals het Mondriaan Fonds, Dutch Culture en de Kunstenbond.

Een aantal contacten met opleidingen werd dit jaar aangehaald, onder meer met de Reinwardt Academie, de Hogeschool Kunsten Utrecht, de Universiteit Utrecht en de Universiteit Maastricht.

Ook dit jaar werden interessante nieuwe publicaties uitgelicht in de maandelijkse nieuwsbrief van de Boekmanstichting. Ook is in de nieuwsbrief een link naar de laatste aanwinsten van de kennisbank opgenomen.

De informatiespecialisten van de Kennisbank leveren ten slotte belangrijke bijdragen aan onze onderzoeken door advisering over bronnen en het verzorgen van literatuurlijsten bij de Cultuurmonitor.

4.3 Stimuleren van meningsvorming: programma's en publicaties

Evenals in voorgaande jaren kreeg deze ambitie in 2025 gestalte via activiteiten en publicaties waarmee we een stimulans gaven aan de reflectie en meningsvorming over ontwikkelingen in de culturele en creatieve sector. Daarnaast bedienen en ontmoeten we op deze manier de beoogde doelgroepen en is sprake van actieve kennisdeling en uitwisseling.

Programma's en bijeenkomsten

- 20 – 30 januari 2025: *De Impact Tiendaagse*

Aan het begin van het jaar organiseerden we samen met Rainbow Creator, Fonds voor Cultuurparticipatie en Impact Centre Erasmus de Impact Tiendaagse voor de Kunst, Cultuur en Creatieve Sector. Tien dagen lang deelden we op diverse manieren inspirerende inzichten en praktische handvatten voor en door professionals in de creatieve praktijk. En bogen we ons met financiers, beleidsmakers, bestuurders en makers over sector brede strategie- en visievorming. Deze samenwerking resulteerde in een serie artikelen, twee podcast afleveringen, (online) bijeenkomsten en interviews. Op onze eigen website en kanalen en via www.impact10daagse.nl kon de sector alles volgen en bijdragen. De tiendaagse werd afgesloten met de conferentie Visie op Impact.

- *30 januari 2025: Sectorconferentie Visie op Impact, Bijlmerparktheater*

De sectorconferentie bracht bestuurders, beleidsmakers en financiers bijeen om gezamenlijk de visie op impact binnen de culturele sector te verdiepen. Centraal stond het ontwikkelen van een gedeelde taal en meer wederzijds begrip over hoe impactstrategieën vorm kunnen krijgen binnen en tussen organisaties.

In plenaire sessies werden inspirerende praktijkvoorbeelden gedeeld vanuit verschillende rollen in het veld. Tijdens twee workshoprondes werkten deelnemers, onder begeleiding van experts, aan het concretiseren van impactvraagstukken binnen hun eigen organisatie. De conferentie bood daarmee zowel reflectie als praktisch handelingsperspectief en versterkte de samenhang in het denken over maatschappelijke waarde. De dag werd geleid door Hasna El Maroudi. De conferentie werd mede mogelijk gemaakt door het VSBfonds en de zes rijkscultuurfondsen.

- *13 februari 2025: AI en de toekomst van schrijvers en vertalers*

De nieuwe Europese AI-verordening vormt een belangrijk ijkpunt voor de literaire sector. Tijdens een gespreksavond van de De Buren in Brussel stond de vraag centraal wat de versnelde ontwikkeling van kunstmatige intelligentie betekent voor de toekomst van schrijvers en vertalers. Is Europa in staat hun positie juridisch en economisch te beschermen, of biedt technologische innovatie juist nieuwe artistieke en professionele mogelijkheden?

De bijeenkomst werd georganiseerd naar aanleiding van het winternummer van *Boekman* over Europa en cultuur, in samenhang met het onderzoek (in opdracht van het Expertisecentrum Literair Vertalen) van de Boekmanstichting naar de positie van vertalers (en binnen het

project Connecting Emerging Literary Artists (CELA)). Schrijvers, wetenschappers en vertalers gingen met elkaar in gesprek over de toekomst van (vertaalde) literatuur in Europese context. De avond werd gemodereerd door Jozefien Vanherpe (KU Leuven).

- 3 april 2025: *Feestelijke lancering Boekman #142 The Culture*

In onze eigen bibliotheek organiseerden we samen met de Nederlandse UNESCO Commissie een officieel lanceringsmoment van *Boekman #142, The Culture*. Na een welkom door directeur Jan Jaap Knol ging Martin van Engel (UNESCO) in gesprek met Geer Oskam (Cultuurfonds) en Halima el Ghamarti (BOKS Jongerencultuurhuis) over het toegankelijker maken van het cultuurfinancieringssysteem voor makers uit 'the culture'. Het eerste exemplaar werd uitgereikt aan Kathleen Ferrier, voorzitter van de Unesco Commissie. De bijeenkomst werd afgesloten met een borrel en gelegenheid tot ontmoeting.

- 17 april 2025: *Onderzoeksconferentie Cultuur als probleemoplosser?*

Op 17 april 2025 organiseerde de Boekmanstichting samen met de Landelijke Werkgroep Cultuurbeleid en de Erasmus Universiteit Rotterdam de onderzoeksconferentie *Cultuur als probleemoplosser?* in Theater Zuidplein. In deelsessies vonden liefst 27 presentaties plaats van wetenschappers, beleidsmakers, makers en opleiders die lieten zien hoe kunst en cultuur zich verhouden tot actuele maatschappelijke vraagstukken. Daarbij kwamen zowel kansen als kritische vragen aan bod: onder welke condities kunnen makers hun maatschappelijke rol vervullen? En hoe waarborgen we artistieke vrijheid binnen dit streven? Er was veel aandacht voor onderzoek naar kunst en gezondheid, maar ook duurzaamheid en inclusie kwamen aan bod. De conferentie stond onder leiding van dagvoorzitter Meta Knol, met reflecties van 'luistervinken' Helleke van den Braber, Aline Knip en Erica Smits. Tijdens het ochtendprogramma presenteerde Maartje Goedhart de Cultuurmonitor 2024. Sociaalgeograaf en journalist Floor Milikowski verzorgde de keynote, en de dag werd afgesloten met een inspirerende spoken word-performance van Ivan Words. Tijdens de conferentie werd de zesde NWO Boekman Dissertatieprijs door juryvoorzitter Susanne Janssen uitgereikt aan Esther Hammelburg. Zij ontving de prijs voor haar proefschrift 'Being there live: how liveness is realized through media use at contemporary cultural events', waarin zij onderzoekt hoe de beleving van live-evenementen fundamenteel verandert door het gebruik van digitale media, in het bijzonder de mobiele telefoon.

Uit het juryrapport:

“In haar dissertatie laat Esther Hammelburg zien hoe nauw de publieksbeleving van live-evenementen verweven is geraakt met het gebruik van digitale media, in het bijzonder de mobiele telefoon. Dat verband gaat ver voorbij het vastleggen van enkele beelden als herinnering. Hammelburg laat zien dat er voor veel mensen tegenwoordig eenvoudigweg geen beleving van liveness bestaat zónder telefoon. Ze spreekt over eventspheres: hybride evenementen die zich gelijktijdig op fysieke locaties en in media-omgevingen voltrekken. Voor makers, programmeurs en andere professionals stelde ze tien praktische ontwerpprincipes op om daarmee de hybride livebeleving voor bezoekers zo krachtig mogelijk te maken. Met haar innovatieve en praktijkgerichte onderzoek plaatst Hammelburg naar de mening van de jury de werking van kunst en cultuur bij uitstek in de hedendaagse sociale context van concertbezoekers en festivalgangers.”

Esther Hammelburg is in 2026 gastredacteur van het zomernummer van Boekman dat verschijnt onder de titel LIVE.

- 3 juli 2025: *Nachtcultuur Diner, rondom presentatie rapport Nachtarchieven*

Podiumkunst.net en VibeLab presenteerden tijdens een diner in de bibliotheek van de Boekmanstichting het rapport *Nachtarchieven – het archiveren van Nederlandse nacht- en clubcultuur*. De Boekmanstichting verwelkomde de groep onderzoekers, nachtcultuurvertegenwoordigers en beleidsmakers. Tijdens de avond stond de vraag centraal: wie bepaalt welke verhalen van de nacht worden bewaard en hoe archivering kan bijdragen aan erkenning en representatie. Het diner werd geleid door Mirik Milan en geopend met een gastoptreden van Aafke Romeijn en Darko Esser.

- 1 september 2025: *Makersontbijt voorafgaand aan jaarlijks Paradisodebat*

Voorafgaand aan het jaarlijkse Paradisodebat nodigde de Boekmanstichting twintig makers (binnen verschillende disciplines) en vertegenwoordigers van de Raad voor Cultuur uit voor een exclusief ontbijt. Het gesprek sloot aan op het thema van dit jaar: artistieke vrijheid van kunstenaars. In groepsverband en in plenair gesprek reflecteerden de deelnemers over de

betekenis van vrijheid voor hen als maker. Ze spraken onder leiding van moderator Lin An Phoa over wat zij nodig hebben om hun artistieke stem te blijven ontwikkelen en welke culturele tegenkracht zij kunnen bieden in de huidige samenleving.

Het gesprek was een opmaat naar het decembernummer Boekman #145 *Artistieke vrijheid onder de druk*. Aansluitend bezochten de deelnemers gezamenlijk het debat in Paradiso.

- *2 oktober 2025: Feestelijke lancering Boekman #144 Cultuur als probleemoplosser?*

Tijdens een bijeenkomst in de bibliotheek van de Boekmanstichting werd het najaarsnummer van het tijdschrift Boekman gepresenteerd. Onder leiding van Meta Knol, in het verlengde van haar rol als dagvoorzitter van de onderzoeksconferentie eerder, werd gereflecteerd op de rol van kunst en cultuur bij maatschappelijke opgaven en de verhouding tot professionele autonomie en artistieke vrijheid met een paar korte interviews. Meta Knol ontving daarbij het eerste exemplaar uit handen van directeur Jan Jaap Knol. Aansluitend vond een gezamenlijke lunch plaats met auteurs en betrokkenen.

- *25 oktober 2025: Nachtcultuur Coalitie lunch ADE*

Tijdens ADE (Amsterdam Dance Event) organiseerden we, samen met VibeLab en Podiumkunst.net, bij DOOR Open Space een lunch en rondetafelgesprek, als vervolg op het diner van 3 juli. Onder leiding van Mirik Milan gingen vertegenwoordigers van fondsen, archieven, nachtcultuurinitiatieven en vertegenwoordiging van een aantal Nederlandse gemeenten in gesprek. Centraal stonden vragen over verantwoordelijkheid, programmering en betrokkenheid. De middag markeerde een nieuwe stap van agendering naar concrete samenwerking en bouwde voort op het Nachtarchieven-rapport en de Boekman Verkenning over nachtcultuur die deze middag werd gelanceerd (verderop meer hierover).

- *7 en 8 november 2025: Cultural Currency Conference*

In november organiseerden we de derde editie van de Cultural Currency Conference (CCC) in Rotterdam, gecureerd door The Niteshop en met inhoudelijke onderdelen door de Boekmanstichting, Unesco Nederland en VSB Fonds als partners. De tweedaagse conferentie bestond uit een keynote, panels, workshops en een hackathon. Als Boekmanstichting organiseerden we op dag 1 de workshop *Hoe vang je het on(ver)vangbare?* over onderzoek doen

naar the culture op een manier die aansluit bij de realiteit, uitingen en leefwereld van the culture. Tijdens deze verkennende bijeenkomst haalden we geluiden op vanuit zowel systeem- als leefwereld, van onderzoekers tot deelnemers die zich onder the culture scharen. Deze input dient als basis voor het verder onderzoek doen naar the culture vanuit de Boekmanstichting.

- 13 november 2025: Boekpresentatie *In Perspectief*, Erik Akkermans

Op initiatief van publicist en voormalig voorzitter van Platform ACCT organiseerden we in de bibliotheek van de Boekmanstichting de presentatie van het boek *In perspectief. Terug- en vooruitkijken naar cultuurbeleid en praktijk*, een verzameling beschouwingen over cultuurbeleid door Erik Akkermans. In een gesprek met Jeroen Bartelse, Micha Hamel en Marjon van Gelderen, onder leiding van Jan Jaap Knol, werd gereflecteerd op de lange lijnen in het cultuurbeleid en de toekomst van de culturele praktijk.

- 11 december 2025: *Living+ Diner*

Op initiatief van Jacquill Basdew organiseerden we in de bibliotheek van de Boekmanstichting het Living+ diner waarin zorg, kunst en toekomst rond het thema hiv centraal stonden. Living+ verbindt via kunst en intergenerationele dialoog publieke gezondheidsvraagstukken aan gemeenschapsvorming en culturele reflectie. Na een inhoudelijke bijdrage van prof. dr. Henry de Vries (Amsterdam UMC en medemaker van de Atlas of Queer Anatomy) verkenden deelnemers (veelal jongeren) onder leiding van Jacquill Basdew aan tafel de lagen herinnering, verbeelding en toekomst. De avond werd aangekleed met muzikale gastoptredens.

Naast bovengenoemde activiteiten verzorgden onderzoekers van de Boekmanstichting in 2026 op uitnodiging workshops over de Cultuurmonitor voor de gemeenten Culemborg, Westland en de provincie Gelderland en presentaties voor de provincie Gelderland en het Fonds voor Cultuurparticipatie. De Boekmanstichting neemt ook deel aan de bijeenkomsten van het Platform Duurzame Cultuursector en het Europa Platform.

Tijdschrift Boekman

Het voorjaarsnummer van Tijdschrift Boekman verscheen eind maart en had als thema The Culture. Aanleiding was het rapport *On(ver)vangbaar: de innovatieve kracht van the culture* van

de Nederlandse Unesco Commissie in november 2023. Met deze publicatie kreeg term the culture steeds meer aandacht binnen de kunst- en cultuursector. Maar wat betekent the culture precies, en waarom blijft erkenning en ondersteuning uit? In **Boekman #142** duiken auteurs dieper in deze dynamische beweging en de uitdagingen waar zij voor staat.

Met bijdragen van onder andere Martin van Engel, Lianne Bedaux, Malique Mohamud, Aafje de Roest, Sarah Haaij, Özkan Gölpinar, Jeremiah Durand, Maartje Goedhart, Karima Aissaoui, Simon Mamahit, Wendeline Flores, Elodie Heloise, Munganyende en Liesbeth Bik.

Wat kan AI betekenen voor culturele instellingen en makers? Die vraag stond centraal in het zomernummer van **Boekman #143** dat in juni verscheen. De opkomst van kunstmatige intelligentie zorgt voor beroering in de kunst- en cultuursector. Gaat AI de vrije creativiteit van mensen overheersen? Bepalen algoritmes straks wat we lezen, waar we naar luisteren, waar we naartoe gaan? Wat doet AI met onze waarneming, receptie of verbeelding?

Met bijdragen van onder andere Michel van Dartel, Pieter Bots, Ronald Nijboer, Sarah Haaij, Tonya Sudiono, Eva van den Boogaard, Ewout van der Linden, Twan Arts, Joke de Wolf, Caspar de Kieft, Jens Meijen, Elodie Heloise, Liesbeth Bik en René van Peer.

Het najaarsnummer van Boekman was gewijd aan 'Cultuur als probleemoplosser naar de gelijknamige titel van de onderzoeksconferentie van 17 april 2025. Welke rol spelen kunst en cultuur in het oplossen van maatschappelijke problemen? Welke verwachtingen zijn realistisch in deze tijd van grote uitdagingen? En hoe verhoudt de inzet van kunst voor maatschappelijke doelen zich tot professionele autonomie en artistieke vrijheid? Deze en andere vragen kwamen aan bod in **Boekman #144**, dat ook plaats bood aan een aantal presentaties tijdens het congres.

Met bijdragen van onder andere Astrid Weij, Meta Knol, Helleke van den Braber, Tineke Abma, Julia Peters, Koen van Eijck, Julian Schaap, Antonia Becker, Janna Michael, Natasha Taylor, Laura Cull Ó Maoilearca, Sabine Niederer, Patricia de Vries, Teun van Irsel, Barbara Baarsma en Natascha Knobbout (in digitale versie), Elte Rauch, Elodie Heloise, Liesbeth Bik en Sarah Haaij.

De zorgen over de artistieke vrijheid in Nederland nemen snel toe. Polarisation, populisme en maatschappelijke spanningen leiden tot (zelf)censuur, conflicten en veiligheidsincidenten bij

culturele instellingen. **Boekman #145** Artistieke vrijheid onder druk (december) onderzoekt deze ontwikkelingen en laat zien hoe kunstenaars, instellingen en beleidsmakers hiermee omgaan.

Met bijdragen van: Robert Oosterhuis, Kees Vuyk, Robbert van Heuven, Renske van der Zee, Winnie Sorgdrager, Gael Gawlinski, Jenneke Harings, Pauwke Berkers, Kristina Kolbe, Lars Ebert, Dieke Wesselingh, Vera Carasso, Wietse Schmidt, Liesbeth Bik, Elodie Heloise, Jan Jaap Knol, Edo Dijksterhuis, Annabel Essink, René van Peer, Quirijn van den Hoogen, Henk Roose, Tamara Bakker, Jack van der Leden en André Nuchelmans.

Sinds enkele jaren laten we de omslagen van het tijdschrift ontwerpen door illustratoren. In 2025 hebben we deze aanpak voortgezet en kregen achtereenvolgens Serana Angelista, Charlotte Brugge, Hedy Tjin en Noma Bar daartoe een opdracht.

In 2025 verschenen er twee afleveringen binnen de reeks Boekman Verkenningen waarin informatiespecialist en redacteur Jack van der Leden een actueel thema belicht vanuit de Kennisbank van de Boekmanstichting. In april verscheen Verkenning #48 Hiphopcultuur in Nederland. Hiphopcultuur heeft zich in de afgelopen vijftig jaar ontwikkeld van een oorspronkelijk New Yorkse subcultuur tot een wereldwijde culturele beweging.

Hoewel hiphop ook in Nederland razend populair is, is het fenomeen in de gesubsidieerde landelijke culturele Basisinfrastructuur (BIS) nauwelijks terug te vinden. De digitale publicatie bevat een selectie uit haar collectie van honderden publicaties over het ontstaan van hiphop, de introductie in Nederland, de verhouding tot het cultuurbestel en onderwijs, sociale aspecten, talentontwikkeling en gerelateerd beleid. En... hoe ziet de toekomst eruit?

Nachtcultuur in gemeentelijk beleid was het thema van Boekman Extra Verkenning #49. Nachtcultuur wint razendsnel terrein in de stedelijke beleidsarena. Amsterdam had in 2021 de primeur met een nachtbeleidsvisie. Daarna volgden in hoog tempo de overige drie grote steden. Maar ook middelgrote gemeenten hebben nachtcultuur ingebed in het lokale cultuurbeleid of doen er vooronderzoek naar. Wat valt onder nachtcultuur en wat is de betekenis ervan voor een stad en haar bewoners?

5. Zaken die invloed kunnen hebben op de continuïteit of positie van de Boekmanstichting

De basis onder onze activiteiten is gelegd met de subsidiebeschikking 2025-2028 van het ministerie van OCW. In aanvulling op de BIS-subsidie werkt de Boekmanstichting ook geregeld aan onderzoek-in-opdracht voor bijvoorbeeld andere overheden.

Aan de subsidieverlening 2025-2028 heeft het ministerie op advies van de Raad voor Cultuur de voorwaarde verbonden dat de Boekmanstichting zich met ingang van de nieuwe beleidsperiode aansluit bij een collectieve afspraak over eerlijke beloning of een honoreringsrichtlijn. Op 1 januari 2025 hebben we daarom de overgang gemaakt naar de CAO Onderzoeksinstituten en de bijbehorende pensioenregeling van het ABP. Op inhoudelijke gronden komt de werkingssfeer van de CAO Onderzoeksinstituten het dichtste in de buurt van die van de Boekmanstichting. Ook onze collega bovensectorale instelling DEN, kennisinstituut cultuur & digitale transformatie, volgt deze CAO.

Met de CAO bieden we onze medewerkers aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden waarmee we hen ook voor langere tijd aan onze organisatie hopen te binden. Tegelijkertijd veroorzaakt de overstap naar de CAO een forse stijging van onze personeelskosten. We zijn gehouden de loonontwikkeling van de CAO te volgen en over 2025 is deze flink sterker geweest dan de loonbijstelling van het ministerie op onze subsidie. We voorzien dat dit verschil zich ook in de komende jaren voor zal doen. Voor 2026 hebben we een tekort begroot.

In de loop van 2026 zullen we scenario's ontwikkelen gericht op een sluitende begroting in 2027 en 2028.

6. Het bestuur en de Raad van Toezicht

6.1 Samenstelling bestuur

De samenstelling van bestuur en directie was vanaf 1 januari tot en met 31 december 2025 als volgt:

Directeur-bestuurder

Jan Jaap Knol (1 fte)

6.2 Vergaderingen Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht vergaderde op 21 februari, 13 juni, 19 september en 21 november. In de vergaderingen stond de Raad dit jaar in het bijzonder stil bij de ontwikkeling van onze digitale kennisbank, positionering en communicatiestrategie, mede in het kader van de implementatie van het activiteitenplan 2025-2028. Op 8 april voerde de voorzitter het periodieke gesprek met de medewerkers. Ook kwam die dag de auditcommissie bijeen voor de bespreking van de jaarrekening.

Naast de directeur-bestuurder namen geregeld collega's deel aan de vergadering om de betreffende onderwerpen toe te lichten. In de vergaderingen besteedde de Raad ook aandacht aan vaste onderwerpen als jaarstukken en begroting, maar werd ook steeds stilgestaan bij de ontwikkeling van de organisatie, de budgetbewaking en voortgangsrapportages over onderzoek, communicatie en programmering. Het nieuwe personeelshandboek is besproken en ook heeft de Raad van Toezicht ingestemd met de keuze voor de nieuwe vertrouwenspersoon.

In 2025 werden na een externe search Marene Arnold en Indirah Tauwnaar als nieuwe leden benoemd. Nathalie van Berkel en Jeroen Bartelse werden herbenoemd.

Nathalie van Berkel is op 11 februari 2026 teruggetreden als voorzitter. In afwachting van haar opvolger is Jeroen Bartelse vanaf die datum waarnemend voorzitter.

Emilie van Heydoorn loopt vanaf juni 2025 anderhalf jaar als trainee mee in de Raad van Toezicht.

6.3 Samenstelling Raad van Toezicht

De samenstelling van de Raad van Toezicht was per 31 december 2025 als volgt:

- Nathalie van Berkel, voorzitter, tweede termijn, teruggetreden per 11 februari 2026;
- Jeroen Bartelse, derde termijn, aflopend per 1 december 2028, niet herbenoembaar;
- Mirko Schäfer, tweede termijn, aflopend per 1 april 2029, niet herbenoembaar.
- Annet Lekkerkerker, eerste termijn, aflopend per 1 januari 2029, eenmaal herbenoembaar.
- Patrick van der Klooster, eerste termijn, aflopen per 1 november 2028, eenmaal herbenoembaar
- Marene Arnold, eerste termijn aflopend per 1 juni 2029, eenmaal herbenoembaar
- Indirah Tauwnaar, eerste termijn, aflopend per 1 juni 2029, eenmaal herbenoembaar

Emilie van Heydoorn neemt als trainee deel aan de vergaderingen van de Raad van Toezicht.

Volgens de statutenwijziging van 2021 worden nieuwe leden van de Raad van Toezicht benoemd voor maximaal twee periodes van vier jaar, dit in overeenstemming met de Code Cultural Governance.

6.4 Overzicht (hoofd- en neven)functies leden Raad van Toezicht en directeur-bestuurder (per 31 december 2025)

Nathalie van Berkel (voorzitter)

- Lid Tweede Kamer
- Lid Raad van Commissarissen Havensteder

Jeroen Bartelse

Algemeen directeur Tivoli Vredenburg

- Voorzitter Kunsten '92
- Voorzitter Taskforce culturele en creatieve sector
- Academic Fellow Universiteit Utrecht Bestuurs- en organisatiewetenschappen USBO
- Lid Economic Board Utrecht

Mirko Tobias Schäfer

- Associate Professor of AI, Data & Society, Utrecht University

- Sciences Lead, Data School, Utrecht University
- Member Advisory Committee Analytics (Adviescommissie Analytics), Netherlands Ministry of Finance
- Member Advisory Board Master Multimedia & Authorship, University Halle-Wittenberg
- Member Editorial Board Digital Culture & Society
- Member Editorial Advisory Board Computer Supported Cooperative Work (CSCW)

Patrick van der Klooster

- directeur Kennis & Innovatie BPD gebiedsontwikkeling
- voorzitter stichting Archiprix
- vice voorzitter KNOB (koninklijke nederlandse oudheidkundige bond)
- adviesraad Stichting Architectenregister
- lid programmaraad FASADE, podium architectuur Amersfoort

Annet Lekkerkerker

- Voorzitter College van Bestuur, Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten
- Bestuurslid Sikkens Foundation
- Lid bestuur stichting ROSE

Marene Arnold

- Zelfstandig strateeg in Marketing & Management

Indirah Tauwnaar

- Multidisciplinaire maker
- Projectleider The Culture Gemeente Almere
- Externe adviseur sport, cultuur en gebiedsontwikkeling Gemeente Rotterdam
- Artistiek directeur & oprichter House of Urban Arts
- Beleid-, curriculum-schrijver & docent voor verschillende instanties en onderwijsinstellingen
- Bestuurslid Stichting Makers op Zuid
- Voorzitter en Kwartiermaker Coöperatieve Vereniging RUAC

Emilie van Heydoorn

- Creative producer bij Dawn Collective (voorheen Rose Stories), Typhoon Events en Productiehuis Brut (Nieuw Oost)

- Creative producer en oprichter van productiehuis Mondri
- Cultuurmakelaar Rozet
- Freelanceschrijver voor Theaterkrant Magazine

Directeur-bestuurder

Jan Jaap Knol

- Directeur-bestuurder Boekmanstichting
- Voorzitter bestuur AdamNet, netwerk van Amsterdamse bibliotheken en erfgoedinstellingen
- Lid Raad van Toezicht Theater de Kom Nieuwegein
- Lid Raad van Toezicht Kunstbende
- Lid bestuur Stichting De Nieuwe KHL

7. Toepassing van de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit en de uitvoering van de Wet normering topinkomens

De Boekmanstichting onderschrijft de Fair Practice Code, de Code Governance Cultuur en de Code Diversiteit en Inclusie. Als het gaat om de eigen arbeidsvoorwaarden hanteert de Boekmanstichting vaste uitgangspunten, We bieden onze medewerkers solide arbeidsvoorwaarden, met inbegrip van een goede pensioenvoorziening en verzekering tegen arbeidsongeschiktheid. We werken niet met schijnconstructies. Bij freelance opdrachten voor schrijvers en fotografen werken we met marktconforme tarieven.

De Boekmanstichting wil alle medewerkers een open en veilige werkomgeving bieden waarin zij met plezier werken en iedereen zich gezien en gewaardeerd weet. In het voorjaar hebben we een nieuw personeelshandboek vastgesteld waarin medewerkers naast alle arbeidsvoorwaarden informatie vinden over aspecten van de organisatie, zoals werkafspraken, sociale veiligheid, scholingsbeleid en personeelsgesprekken. In het najaar is een nieuwe externe vertrouwenspersoon benoemd die zich tijdens een werkoverleg aan alle collega's heeft voorgesteld.

In het kader van de ontwikkeling van onze organisatie besteden we ook aandacht aan de digitale transformatie, onder meer door scholing op het gebied van AI. Bij de toepassingen van tools op dit gebied waken we over privacygevoelige informatie. We zijn ons bewust van de ethische risico's die het toepassen van AI met zich meebrengt. In onze uitingen maken we gebruik van oorspronkelijk materiaal van kunstenaars en fotografen waarbij we auteursrechten in acht nemen. Onze website is na zeven jaar toe aan herziening. In het najaar zijn we een gebruikersonderzoek gestart om een goed beeld te krijgen van ervaringen en verwachtingen van onze doelgroepen. De uitkomsten hiervan vertalen we in 2026 in een pakket van eisen voor de aanpassingen.

Bij de inrichting van bestuur en toezicht past de Boekmanstichting de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur toe. De Raad van Toezicht houdt in de relatie tot de bestuurder oog voor de balans tussen kritische afstand en inhoudelijke betrokkenheid.

We ambiëren de realisatie van diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid, zowel binnen de eigen organisatie als via onze programmering, onderzoek en overige activiteiten. We hebben daarnaast de onboarding voor nieuwe collega's versterkt zodat zij goed wegwijs worden gemaakt binnen de organisatie en zich er snel thuis kunnen voelen.

Wet Normering Topinkomens 2025

Naam	J.J.K. Knol
Functie	Directie
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01.01 – 31.12
Omvang dienstverband	1,00
Dienstbetrekking	ja
Beloning inclusief belastbare onkostenvergoeding	€ 132.004
Pensioenbijdrage	€ 21.443
Totaal bezoldiging	€ 153.447
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 246.000

Het verrichte werk door de Raad van Toezicht-leden is – met uitzondering van reiskostenvergoeding – onbezoldigd.

8. Educatieve activiteiten

De Boekmanstichting heeft geen taak op het gebied van educatie voor scholen in het primair of voortgezet onderwijs. Wel verzorgen medewerkers van de Boekmanstichting regelmatig gastcolleges op hogescholen en universiteiten.

Mieke Nooijen en Heidi Heinonen

Mieke gaf in samenwerking met Heidi op 5 maart 2025 een introductie op de kennisbank en de Boekmanstichting voor ca. 15 Studenten Arts and festivals management van de Montfort University, Leicester (UK).

Jan Jaap Knol

Op vrijdag 14 maart 2025 gaf Jan Jaap een introductie over Nederlands cultuurbeleid bij de Boekmanstichting voor ca. 15 masterstudenten van universitaire opleidingen cultuurmanagement in het kader van het Opera Forward Festival (De Nationale Opera).

Jonathan Verwey

Jonathan gaf op 22 april 2025 een gastles bij de Hogeschool InHolland aan studenten die een minor Cultural & Travel Experiences volgden. De gastles was opgeknipt in drie afzonderlijke presentaties die over het werk van de Boekmanstichting, de Cultuurmonitor en de culturele ontwikkelingen in 2024.

Maxime van Haeren

Maxime gaf op 6 mei 2025 een gastcollege bij de Reinwardt Academie in Amsterdam voor het vak Kijk op Beleid. Zij gaf hierbij inzicht in het Nederlandse cultuurbeleid en specifiek de staat van diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie.

Jenneke Harings

Jenneke was op dinsdag 9 september 2025 bij een sessie voor afstudeerders van de HKU, vierdejaars Kunst & Economie. Daar was ook het LKCA aanwezig. Jenneke gaf een presentatie en nam deel aan een panel waarbij met studenten werd gereflecteerd op stellingen.

Mieke Nooijen, Heidi Heinonen en Jan Jaap Knol

Op maandag 13 oktober 2025 gaven zij samen een introductie over de Cultuurmonitor en de Kennisbank voor studenten cultuurmanagement Universiteit Utrecht in de bibliotheek van de Boekmanstichting.

9. Ondernemerschap, eigen inkomsten en strategie bij tegenvallende inkomsten

9.1 Ondernemerschap en eigen inkomsten

In 2025 bestond 10 % procent van de totale baten van de Boekmanstichting uit eigen inkomsten. We werkten aan onderzoeken in opdracht voor de provincies Noord-Brabant, Gelderland, het Expertisecentrum Literair Vertalen, het Fonds Podiumkunsten en Regieorgaan SIA (in samenwerking met het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Fonds Podiumkunsten). Daarnaast werden inkomsten verworven uit abonnementen en verkoop van het tijdschrift Boekman en van fondsen, ten behoeve van de conferentie 'Visie op impact'.

9.2. Strategie bij tegenvallende inkomsten

De Boekmanstichting heeft een toereikend eigen vermogen om calamiteiten en tegenvallende inkomsten op te vangen. In overeenstemming met de toegelichte lijn in het bestuursverslag streven we ernaar het eigen vermogen op peil te houden.

10. Activiteiten van internationaal belang

Met *Towards Sustainable Arts – Global Edition* presenteerden de Boekmanstichting en DutchCulture in mei 2025 een nieuwe internationale publicatie die inzicht biedt in de veelzijdige manieren waarop de culturele sector wereldwijd bijdraagt aan ecologische duurzaamheid. De publicatie bouwt voort op het rapport [*Towards Sustainable Arts: European Best Practices and Policies*](#) (2022), en verbreedt het perspectief met praktijkvoorbeelden uit acht landen buiten Europa: Brazilië, Canada, Ierland, India, Sint-Maarten, Turkije, de Verenigde Arabische Emiraten en Zimbabwe.

De bijdragen zijn gestructureerd rond vier centrale thema's:

- Beleid en middelen – van nationale strategieën tot lokale subsidie-instrumenten
- Strategieën en initiatieven – hoe organisaties duurzaamheid integreren in hun missie en praktijk
- Bewustwording via kunst – hoe kunstenaars klimaatkwesties zichtbaar en voelbaar maken
- Artistieke oplossingen – innovatieve praktijken die bijdragen aan systeemverandering

Wat de wereldwijde voorbeelden met elkaar verbindt, is het geloof in de kracht van cultuur als motor voor verandering. De publicatie benadrukt dat duurzaamheid geen uniforme aanpak kent, maar een contextgebonden, dynamisch proces is – dat lokaal geworteld is, maar wereldwijd verbonden.

Towards Sustainable Arts – Global Edition is bedoeld voor beleidsmakers, culturele professionals, onderzoekers en kunstenaars. Het is een uitnodiging om verder te kijken dan de eigen context, te leren van anderen, en samen te bouwen aan een culturele sector die actief bijdraagt aan een duurzame, inclusieve en rechtvaardige toekomst.

De Boekmanstichting is verder met regelmaat aanwezig bij bijeenkomsten van internationaal belang.

- De Buren in Brussel organiseerde op donderdag 13 februari de al eerder genoemde debatavond naar aanleiding van ons onderzoek naar de toekomst van het vak van literair vertaler.

- De Boekmanstichting is *standing member* (in overleg met OCW) en in de persoon van Heidi Heinonen expert van het Compendium of Cultural Policies & Trends. Heidi Heinonen en Jan Jaap Knol namen deel aan de jaarlijkse meeting (15-17 oktober 2025 in Luxemburg). Jonathan Verwey, Rosa Schiavone, Sita Struijke, Thomas de Hoog, Jenneke Harings, Heidi Heinonen en Robert Oosterhuis schreven mee aan de grote update van het Nederlands profiel voor het Compendium. Deze wordt in het voorjaar van 2026 gepubliceerd.
- De Boekmanstichting is lid van Culture Action Europe. Jan Jaap Knol nam in dit kader deel aan de conferentie Beyond 2025: being many (4 – 7 juni 2025 in Turijn, Italië).
- Op 20 juni ontvingen we bij de Boekmanstichting een grote delegatie van ca. 20 medewerkers van het Vlaamse ministerie voor Cultuur die we onder meer informeerden over de opzet van de Cultuurmonitor. In deelsessies werd dieper ingezoomd op data over geldstromen en het monitoren van cultuurparticipatie en diversiteit.
- Jan Jaap Knol nam deel aan de jaarlijkse meeting van het Art Futures Network (27-28 november in Brussel).

11. Communicatie

In 2025 hebben we de inzet en positie van de communicatieafdeling binnen de Boekmanstichting verstevigd. Met (onderzoeks)publicaties, programmering, het tijdschrift en de digitale kanalen zoals de website, de Cultuurmonitor en social media bereikten we onze doelgroepen; beleidsmakers, onderzoekers, makers, studenten en journalisten.

De cijfers en voorbeelden laten zien hoe inhoud, interactie en zichtbaarheid zich gedurende het jaar tot elkaar hebben verhouden. Er was significant meer contact met de pers, wat resulteerde in belangwekkende krantenartikelen en opvallend meer vermeldingen in de media. Ook op sociale media, en dan met name op LinkedIn, blijft de interesse groeien.

In 2025 maakten we een start met de communicatiestrategie die eind 2024 werd ontwikkeld in samenspraak met onafhankelijk communicatieadviseur Marijne Tesser. De strategie sluit aan bij de bredere organisatiestrategie van co-creatie en dialoog. We zijn actief in gesprek gegaan met een groot deel van onze prioritaire doelgroepen. Zo ontmoetten we meer makers en jongeren (Community of Practice, Makersontbijt, Nachtcultuur Diner, Living+ Diner) en voerden we

inventariserende gesprekken met een aantal docenten (Universiteit Utrecht, HKU, Reinwardt Academie, Universiteit Maastricht) om hun behoeften beter te begrijpen, meer zicht te krijgen op het curriculum van de diverse kunst(vak)studies, de leefwerelden en studiegewoonten en zo toe te werken naar een communicatieaanpak op maat.

Daarnaast voerden we een gebruikersonderzoek uit in samenwerking met extern bureau Slimme Content om inzicht te krijgen in het huidige gebruikersprofiel en de algehele tevredenheid over onze website. De uitkomsten van dit onderzoek geven aan dat het raadzaam is om op korte en lange termijn te investeren in een vernieuwde website en huisstijl die beter aansluiten bij behoeften van onze doelgroepen. We gaan hier in 2026 mee verder.

Beleidsvorming

Een indicator om te zien of we ook daadwerkelijk een bijdrage leveren aan de informatiebasis onder het cultuurbeleid is het gebruik van onze kennis en informatie door beleidsmakers, onderzoekers en bestuurders. In 2025 komt de term 'Boekmanstichting' 18 keer (2024: 13 keer) voor in officiële bekendmakingen ([officielebekendmakingen.nl](https://www.officielebekendmakingen.nl)) van overheden waaronder [Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap \(VIII\) voor het jaar 2026](#) en [Culturele Kernvoorzieningen 2026](#) in Hengelo en de [Omgevingsverordening provincie Drenthe](#).

De term 'Boekmanstichting' komt in 32 documenten (2024: 29 documenten) open overheidsdocumenten voor (open.overheid.nl) van de Eerste en Tweede Kamer, en diverse ministeries. Het gaat daarbij onder meer om beslisnota's, Kamerstukken, Bijlagen van Kamerstukken en rapporten. De Boekmanstichting wordt ook genoemd in het adviesrapport: ['Ieder zijn aandeel. Naar een evenwichtig financieel ecosysteem voor de cultuursector'](#), uitgebracht door de Raad voor Cultuur. Op verzoek van de minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) onderzocht de raad wat nodig is voor een meer stabiele financiering en een weerbare cultuursector.

Media-aandacht 2025

De Boekmanstichting wordt frequent genoemd in landelijke media, sectorale platforms en beleidsdocumenten. Dit versterkt de reputatie en het bereik van het tijdschrift en de kennisbank. De media-aandacht bestaat uit een combinatie van doorgeplaatste persberichten, interviews, inhoudelijke citaten en verwijzingen naar onderzoek, publicaties en data van de

Boekmanstichting. Deze zichtbaarheid draagt bij aan de maatschappelijke doorwerking van kennis en versterkt de positie van de stichting als gezaghebbende bron binnen het publieke en beleidsmatige debat over kunst en cultuur.

Met name het enquêteonderzoek over de impact van AI leverde veel media-aandacht op. Maar ook rondom de uitkomst van Boekman #145 over Artistieke Vrijheid onder druk werd veel geschreven. Hierin hielp het dat de Raad voor Cultuur ook met dit thema bezig was.

Het resultaat is dat de Boekmanstichting in **45 publicaties** en/of mediasites en kranten is genoemd. Dat is bijna een verdubbeling ten opzichte van vorig jaar (2024: 23 publicaties), zie bijlage 3 voor een overzicht van mediapublicaties. Met onze informatie en kennis zijn we vorig jaar onder andere verschenen in uitgebreide artikelen in NRC, Trouw en Volkskrant.

Eigen communicatiekanalen

In 2025 zijn de volgende communicatiekanalen ingezet:

Websites (doorlopend)

- www.boekman.nl
- www.cultuurmonitor.nl

Sociale media (doorlopend)

- Instagram: @boekmanstichting
- LinkedIn: @boekmanstichting
- Bluesky @boekmanstichting (voorheen Twitter, nog in opbouwende fase 97 volgers)

E-mailnieuwsbrief

- 12× per jaar

Podcast Agendapunt

- 3× per jaar
- 4x per jaar special

Tijdschrift Boekman

- 4× per jaar

Online publicatie Boekman Extra (Verkenning)

- 2× per jaar

Persberichten

- Incidenteel

1. Websitebereik (Boekman.nl, Cultuurmonitor.nl & Catalogus)

Het totaal aantal bezoekers van Boekman.nl, Cultuurmonitor.nl en de Catalogus samen bedroeg in 2025 **103.047** (peildatum 31 december 2025). In 2024 lag dit aantal op 111.837. Dit betekent een afname van het totale websitebereik ten opzichte van het voorgaande jaar.

De ontwikkeling verschilt per platform. Boekman.nl bleef met 63.759 bezoekers het grootste platform, maar liet een daling zien ten opzichte van 2024. Ook Cultuurmonitor.nl kende in 2025 een lager bezoekersaantal (22.287) dan het jaar ervoor. De Catalogus liet daarentegen groei zien en kwam uit op 17.001 bezoekers, wat wijst op een toenemend gebruik van dit instrument voor kennisontsluiting.

Samengevat betekent dat een daling van 10,4% voor Boekman.nl en 27,9% voor Cultuurmonitor.nl ten opzichte van 2024. Daar staat tegenover dat het gebruik van de Catalogus sterk is toegenomen: een groei van 73,9% ten opzichte van 2024.

Eind 2025 hebben we door Slimme Content een onderzoek laten verrichten naar het gebruik van de website. De uitkomsten hiervan benutten we om in 2026 te starten met de ontwikkeling van een vernieuwde site die we zo goed mogelijk afstemmen op de uiteenlopende behoeften van onze doelgroepen.

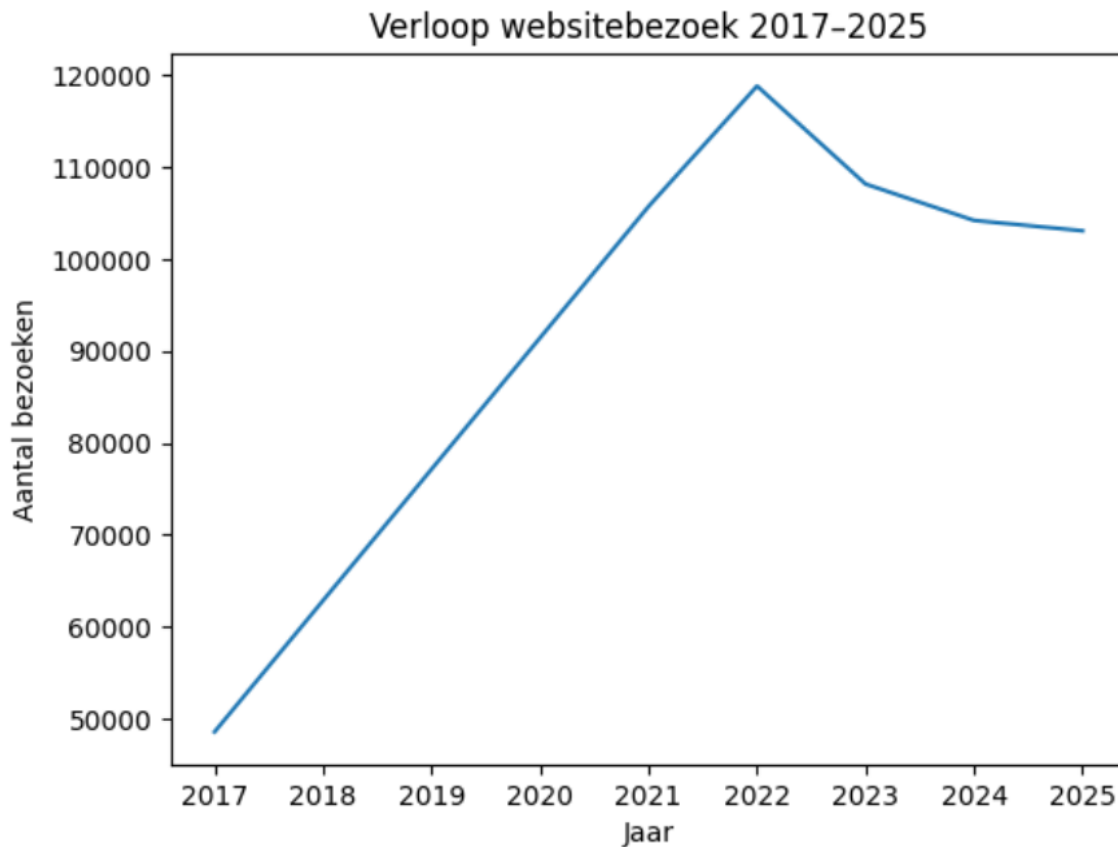
Bij de analyse van het websitebereik is rekening gehouden met niet-representatief verkeer. Met name bij de Catalogus was in het laatste kwartaal van 2025 sprake van afwijkend buitenlands verkeer en een relatief groot aandeel gebruikers met een “onbekende apparaat” categorie. Dit verkeer is buiten beschouwing gelaten. De gepresenteerde cijfers geven daarmee een gecorrigeerd en betrouwbaar beeld van het daadwerkelijke gebruik van de websites.

Boekman.nl	Cultuurmonitor.nl	Catalogus
------------	-------------------	-----------

63.759

22.287

17.001

2. Sociale media – groei en bereik 2025

Sociale media spelen een centrale rol in het verbinden van onderzoek, publicaties en programmering met het culturele veld. De kanalen functioneren als distributiemiddel én als plek voor interactie, verdieping en doorgeleiding naar verdiepende content op de website, publicaties en bijeenkomsten. Vanuit de kernactiviteiten van de Boekmanstichting, het signaleren van kennisbehoeftes, het delen van inzichten en het stimuleren van meningsvorming, vormen sociale media een belangrijke schakel tussen informatie en interactie. Via deze kanalen worden actuele inzichten gedeeld, gesprekken binnen het veld gevolgd en nieuwe doelgroepen bereikt.

Doelgroepen Matrix

Doelgroep	LinkedIn	Instagram
Beleidsmakers	✓	
Onderzoekers	✓	

Studenten & docenten	✓	✓
Makers		✓
Journalisten	✓	

LinkedIn

Eind december 2025 telde LinkedIn **7.779 volgers**. LinkedIn is het primaire platform voor het bereiken van beleidsmakers, onderzoekers, overheden en instellingen binnen de culturele sector. Het professionele karakter van het platform maakt het bij uitstek geschikt voor het delen van onderzoeksresultaten, thematische analyses en beleidsmatige duiding.

In 2025 zette de groei op LinkedIn door, zowel in het aantal volgers als in de interactie rondom inhoudelijke posts. Met name berichten over de Cultuurmonitor, nieuwe Boekman-edities en conferenties zorgden voor bovengemiddelde betrokkenheid. Posts waarin analyse en positionering centraal stonden, riepen relatief veel reacties en doorplaatsingen op.

De best presterende LinkedIn-posts van 2025 waren inhoudelijk van aard en lieten zien dat het netwerk actief participeert in discussies over cultuurbeleid en sectorontwikkelingen. LinkedIn fungeerde daarmee steeds sterker als platform voor kennisuitwisseling en netwerkversterking.

Instagram

Eind december 2025 telde Instagram **1.641 volgers**. Instagram richt zich vooral op studenten, jonge makers en creatieve professionals. Visuele storytelling staat hier centraal, wat het platform geschikt maakt voor het toegankelijk vertalen van complexe thema's naar compacte en herkenbare formats.

In 2025 is de inzet op Instagram geanalyseerd aan de hand van de meest populaire posts per maand. Om de betrokkenheid te meten is primair gekeken naar engagement (likes), met bereik als aanvullende context. Uit deze analyse blijkt dat de Boekmanstichting op Instagram vooral goed presteerde met inhoudelijk sterke posts over onderzoek en maatschappelijke vraagstukken, zoals AI en artistieke vrijheid.

Publicaties en visuele verhalen rond Boekman-edities zorgden op beide platforms voor structurele engagementpieken. Daarnaast droegen samenwerkingen (shared posts) met externe partners bij aan een duidelijke verbreding van het bereik. De absolute uitschieter van het jaar was de post over het AI-onderzoek naar de impact op werk en inkomen van creatieve makers (LinkedIn, december). Deze post genereerde het hoogste aantal likes van het jaar.

Ook posts rond het tijdschrift Boekman presteerden structureel goed, met name: Boekman #142 – The Culture (maart), Boekman #145 – Artistieke vrijheid onder druk (december). Ook behoorden samenwerkingen, zoals de Agendapunt-podcast in samenwerking met het Prins Claus Fonds tot de best bereikende en meest engagerende content van het jaar.

3. Bereikcijfers Tijdschrift – Bereik en doelgroep - *Cijfers zijn geüpdatet tot 1 oktober 2025*

Het tijdschrift Boekman bereikte ook in 2025 een brede en stabiele professionele lezersgroep binnen kunst, cultuurbeleid, onderwijs en onderzoek. De combinatie van instellingen, particulieren en studenten vormt een solide basis voor structureel bereik. Ruim 200 instellingen ontvangen het tijdschrift structureel, waaronder musea, culturele organisaties, fondsen, gemeenten, provincies, hogescholen en universiteiten. Dit institutionele kernbereik zorgt voor een vaste inbedding van Boekman binnen het culturele en beleidsmatige werkveld.

Naast instellingen kent het tijdschrift een groep particuliere abonnees en studenten. Particulieren vormen een groeiende groep lezers. Studenten en proefabonnees zijn een belangrijk instroomkanaal: zij maken in een vroege fase kennis met de inhoud en positie van Boekman en groeien door naar blijvende betrokkenheid als lezer, onderzoeker of professional.

Van de meer dan 1.150 adressen bevinden zich 1.059 in Nederland en 97 in het buitenland, voornamelijk in België. Gezamenlijk laten deze cijfers zien dat Boekman een stabiel en gespecialiseerd bereik heeft en structureel professionals bereikt die actief zijn in beleid, onderzoek, onderwijs en praktijk. Het tijdschrift fungeert daarmee als een belangrijke schakel in kennisdeling en meningsvorming binnen de sector.

Instellingen (kernbereik)

- 177 instellingen met een printabonnement (binnen- en buitenland).
- 33 instellingen met een print + digitaal abonnement.
- Totaal 200 instellingen die structureel Boekman ontvangen.

De instellingen bestaan voornamelijk uit musea, culturele organisaties, fondsen, gemeenten, provincies, hogescholen en universiteiten.

Particulieren en studenten

- 304 particuliere printabonnees.
- 73 particuliere print + digitaal.
- 21 volledig digitale abonnees.
- Ongeveer 180 studenten met een print, digitaal of proefabonnement.

Particulieren vormen een groeiende groep; studenten en proefabonnees zijn een belangrijk instroomkanaal.

4. Nieuwsbrieven

In 2025 zijn in totaal twaalf nieuwsbrieven verstuurd. De nieuwsbrief werd gemiddeld door 37,0% van de ontvangers geopend en behaalde een gemiddelde click rate van 5,3%.

De open rates bleven gedurende het jaar relatief stabiel en lagen in de meeste maanden tussen de 37% en 39%. In december werd de hoogste open rate gemeten (39,9%). De click rates vertoonden meer schommelingen. De hoogste betrokkenheid werd geregistreerd in oktober, met een click rate van 7,9%.

Het aantal nieuwsbriefabonnees liet in 2025 een lichte groei zien. In januari telde de mailinglijst 4.992 abonnees; in december was dit aantal gestegen naar 5.031. Dit komt neer op een groei van 39 abonnees, oftewel +0,8% over het jaar.

De gemeten open rates zijn indicatief. Door de invoering van onder andere Apple Mail Privacy Protection kunnen e-mailclients het openen van e-mails automatisch registreren, ook zonder daadwerkelijke interactie van de ontvanger. Open rates geven daardoor vooral een globale indicatie van bereik, terwijl click rates een betrouwbaarder beeld geven van actieve betrokkenheid.

Over het geheel genomen laat de nieuwsbrief in 2025 een stabiel bereik zien, met consistente open rates en een structurele click rate. Dit wijst erop dat de nieuwsbrief functioneert als een vast informatiekanaal voor een betrokken lezersgroep, waarbij inhoud en actualiteit bepalend zijn voor de mate van interactie.

5. Persberichten

In 2025 zijn meerdere persberichten verstuurd naar de perslijst, voornamelijk rondom nieuwe edities van Boekman, onderzoeksresultaten en publicaties uit de Cultuurmonitor. Een deel van de persberichten is gesegmenteerd verzonden, waarbij berichten gericht zijn verstuurd naar

specifieke doelgroepen.

De perslijst bestond gedurende het jaar uit circa 300 tot 420 contacten. De open rates varieerden per verzending en lagen grofweg tussen de 19% en 46%, met enkele duidelijke uitschieters. Zo behaalde het persbericht *Onderzoek bevestigt kwetsbare positie literair vertalers in Nederland en Vlaanderen* in februari een open rate van 46,3%. Ook het persbericht over *Nieuwe cijfers over sport- en cultuurparticipatie in Nederland* kende binnen een gesegmenteerde verzending een hoge open rate van 69,6%.

De persberichten laten in 2025 een wisselend bereik en interactieniveau zien, wat past bij het karakter van perscommunicatie. Gesegmenteerde verzendingen zorgden in sommige gevallen voor hogere open- en click rates en onderstrepen het effect van gerichte verspreiding. Net als bij nieuwsbrieven zijn de open rates indicatief. Door het gebruik van e-mailclients zoals Apple Mail Privacy Protection kunnen opens automatisch worden geregistreerd zonder actieve interactie van de ontvanger. Click rates geven daarom een betrouwbaarder beeld van daadwerkelijke betrokkenheid.

6. Podcasts – Agendapunt (driedelige serie)

In het laatste kwartaal van 2025 publiceerde de Boekmanstichting de driedelige podcastserie *Cultuur als probleemoplosser?*. In het verlengde van de gelijknamige onderzoeksconferentie, georganiseerd door de Boekmanstichting, Erasmus University Rotterdam en het Landelijk Netwerk Cultuurbeleid, belicht de serie een selectie van onderzoeken en praktijkvoorbeelden op het snijvlak van cultuur, samenleving en beleid.

De drie afleveringen zijn tussen oktober en december 2025 gepubliceerd. De promotie van deze afleveringen loopt deels door in januari 2026, waardoor de luistercijfers nog in ontwikkeling zijn. In totaal werden de drie afleveringen in 2025 gezamenlijk 348 keer beluisterd.

Het luistergedrag laat zien dat de podcasts voornamelijk via mobiele apparaten worden beluisterd. Het grootste deel van de luisteraars maakt gebruik van Spotify (54%), gevolgd door Apple Podcasts (26%). Een kleiner deel luistert via een webbrowser of andere podcastapps. Dit gebruikspatroon onderstreept het belang van mobiele toegankelijkheid en aanwezigheid op de grote podcastplatforms voor het bereik van de serie.

Bijlage 1: Verantwoording lijst publicaties 2025

Felicia van Andel

[Cultuurmonitor](#) (met Maartje Goedhart, Maxime van Haeren, Thomas de Hoog, Rosa Schiavone, Sita Struijke, Britt Swartjes en Jonathan Verwey).

[De positie van literair vertalers](#) (met Stefanie Liebreks, in opdracht van Expertisecentrum Literair Vertalen).

Annabel Essink

['De bestsellermachine: bestsellers in Nederland, van 1900 tot nu'](#), boekbespreking.

In: *Boekman* 145, 59-60.

['"Kunst kan de empathiekloof dichten": interview met Jennifer Kanary, kunstenaar-onderzoeker'](#).

In: *Boekman* 144, 26-27.

['"Niet van echt te onderscheiden": interview met Michael Musandu, oprichter van Lalaland'](#).

In: *Boekman* 143, 9-11.

['"We doen het als culturele sector eigenlijk echt goed": interview met Heske ten Cate, directeur van Nest, Den Haag'](#). In: *Boekman* 145, 32-33.

Maartje Goedhart

[Cultuur- en erfgoedmonitor Gelderland](#) (met Thomas de Hoog, Sita Struijke, Britt Swartjes en Jonathan Verwey).

[Cultuurmonitor](#) (met Felicia van Andel, Maxime van Haeren, Thomas de Hoog, Jan Jaap Knol, Rosa Schiavone, Sita Struijke, Britt Swartjes en Jonathan Verwey).

[Cultuurmonitor: jaarrapportage 2024](#) (met Maxime van Haeren, Thomas de Hoog, Jan Jaap Knol, Rosa Schiavone, Sita Struijke, Britt Swartjes en Jonathan Verwey).

['Onderzoek naar the culture: uitdagingen en kansen'](#). In: *Boekman* 142, 56-57.

Maxime van Haeren

[Cultuurmonitor](#) (met Felicia van Andel, Maartje Goedhart, Thomas de Hoog, Rosa Schiavone, Sita Struijke, Britt Swartjes en Jonathan Verwey).

[Cultuurmonitor: jaarrapportage 2024](#) (met Maartje Goedhart, Thomas de Hoog, Jan Jaap Knol, Rosa Schiavone, Sita Struijke, Britt Swartjes en Jonathan Verwey).

[Van inzicht naar investering: kennisdelen over cultuurbeleid in het Caribisch deel van het Koninkrijk](#) (met Jonathan Verwey).

Thomas de Hoog

[Cultuur- en erfgoedmonitor Gelderland](#) (met Maartje Goedhart, Sita Struijke, Britt Swartjes en Jonathan Verwey).

[Cultuurmonitor](#) (met Felicia van Andel, Maxime van Haeren, Jan Jaap Knol, Rosa Schiavone, Sita Struijke, Britt Swartjes en Jonathan Verwey).

[Cultuurmonitor: jaarrapportage 2024](#) (met Maartje Goedhart, Maxime van Haeren, Thomas de Hoog, Jan Jaap Knol, Rosa Schiavone, Sita Struijke, Britt Swartjes en Jonathan Verwey).

[Duurzaamheid in de culturele sector: een nadere analyse van de stand van duurzaamheid bij musea, presentatie-instellingen, podia en festivals in 2024](#) (met Rosa Schiavone).

[Participatie in sport en cultuur](#) (met onder andere Britt Swartjes, in samenwerking met Mulier Instituut).

[Towards sustainable arts – global edition: practices and policies from eight countries worldwide](#) (met onder andere Jan Jaap Knol, in samenwerking met Dutch Culture).

Jan Jaap Knol

[Cultuurmonitor](#) (met Felicia van Andel, Maartje Goedhart, Maxime van Haeren, Thomas de Hoog, Rosa Schiavone, Sita Struijke, Britt Swartjes en Jonathan Verwey).

[Cultuurmonitor: jaarrapportage 2024](#) (met Maartje Goedhart, Maxime van Haeren, Thomas de Hoog, Rosa Schiavone, Sita Struijke, Britt Swartjes en Jonathan Verwey).

[Towards sustainable arts - global edition: practices and policies from eight countries worldwide](#) (met onder andere Thomas de Hoog, in samenwerking met Dutch Culture).

['Waaanzinnig'](#). In: *Boekman* 145, 38-39.

['Words, words, words'](#). In: *Cultuurkrant* 33 (LKCA).

Jack van der Leden

["AI wordt nooit moe en kent geen slechte dagen": interview met Wouter Verschoof-Van der Vaart, digitaal archeoloog'](#). In: *Boekman* 143, 28-29.

[Hiphopcultuur in Nederland](#). *Boekman Extra Verkenning* 48.

[Nachtcultuur in gemeentelijk beleid: geen dag zonder nacht](#). *Boekman Extra Verkenning* 49.

["We hebben met onze podcast La Isla Bonita iets bijzonders te pakken": interview met Emilie van Heydoorn, creative producer'](#). In: *Boekman* 144, 32-33.

Stefanie Liebreks

[De positie van literair vertalers](#) (met Felicia van Andel, in opdracht van Expertisecentrum Literair Vertalen).

Rosa Schiavone

[Cultuurmonitor](#) (met Felicia van Andel, Maartje Goedhart, Maxime van Haeren, Jan Jaap Knol, Sita Struijke, Britt Swartjes en Jonathan Verwey).

[Cultuurmonitor: jaarrapportage 2024](#) (met Maartje Goedhart, Maxime van Haeren, Thomas de Hoog, Jan Jaap Knol, Sita Struijke, Britt Swartjes en Jonathan Verwey).

[Duurzaamheid in de culturele sector: een nadere analyse van de stand van duurzaamheid bij musea, presentatie-instellingen, podia en festivals in 2024](#) (met Thomas de Hoog).

Iris Schipper

[Zwangerschap & ouderschap in de beeldende kunstsector: een vragenlijstonderzoek](#) (in kader van masterscriptie aan de Universiteit van Amsterdam).

Sita Struijke

[Cultuur- en erfgoedmonitor Gelderland](#) (met Maartje Goedhart, Thomas de Hoog, Britt Swartjes en Jonathan Verwey).

[Cultuurmonitor](#) (met Felicia van Andel, Maartje Goedhart, Maxime van Haeren, Thomas de Hoog, Jan Jaap Knol, Rosa Schiavone, Britt Swartjes en Jonathan Verwey).

[Cultuurmonitor: jaarrapportage 2024](#) (met Maartje Goedhart, Maxime van Haeren, Thomas de Hoog, Jan Jaap Knol, Rosa Schiavone, Britt Swartjes en Jonathan Verwey).

[De impact van generatieve AI op werk en inkomen in de culturele en creatieve sector](#) (op initiatief van Creatieve Coalitie).

Britt Swartjes

[Cultuur- en erfgoedmonitor Gelderland](#) (met Maartje Goedhart, Thomas de Hoog, Sita Struijke en Jonathan Verwey).

[Cultuurmonitor](#) (met Felicia van Andel, Maartje Goedhart, Maxime van Haeren, Thomas de Hoog, Jan Jaap Knol, Rosa Schiavone, Sita Struijke en Jonathan Verwey).

[Cultuurmonitor: jaarrapportage 2024](#) (met Maartje Goedhart, Maxime van Haeren, Thomas de Hoog, Jan Jaap Knol, Rosa Schiavone, Sita Struijke en Jonathan Verwey).

'Designing conviviality?: how music festival organizers produce spaces of encounter in an urban context'. In: *Leisure Sciences: An Interdisciplinary Journal*, nr. 2, 411-428.

'From host to guest settings: how the music festival has changed over time'. In: *Cultural Trends*, 1-19.

Participatie in sport en cultuur (met onder andere Thomas de Hoog, in samenwerking met Mulier Instituut).

'Iedereen welkom?: omgaan met representatie in festivalmarketing'. In: *Boekman* 140, 34-39.

'Unsilenced: women musicians, gender-based violence, and the popular music industry', boekbespreking. In: *Boekman* 144, 58-59.

Jonathan Verwey

Cultuur- en erfgoedmonitor Gelderland (met Maartje Goedhart, Thomas de Hoog, Sita Struijke en Britt Swartjes).

Cultuurmonitor (met Felicia van Andel, Martje Goedhart, Maxime van Haeren, Jan Jaap Knol, Rosa Schiavone, Sita Struijke en Britt Swartjes).

Cultuurmonitor: jaarrapportage 2024 (met Maartje Goedhart, Maxime van Haeren, Thomas de Hoog, Jan Jaap Knol, Rosa Schiavone, Sita Struijke en Britt Swartjes).

Van inzicht naar investering: kennisdelen over cultuurbeleid in het Caribisch deel van het Koninkrijk (met Maxime van Haeren).

Bijlage 2: Boekman, Boekman Extra en podcast Agendapunt

Tijdschrift Boekman

Boekman #142: The culture

Sinds het verschijnen van het rapport 'On(ver)vangbaar: de innovatieve kracht van the culture' van de Nederlandse Unesco Commissie in november 2023, krijgt de term the culture steeds meer aandacht binnen de kunst- en cultuursector. Maar wat betekent the culture precies, en waarom blijft erkenning en ondersteuning uit? In Boekman #142 duiken we dieper in deze dynamische beweging en de uitdagingen waar zij voor staat.

Met bijdragen van: Martin van Engel, Lianne Bedaux, Malique Mohamud, Aafje de Roest, Sarah Haaij, Özkan Gölpinar, Jeremiah Durand, Maartje Goedhart, Karima Aissaoui, Simon Mamahit, Wendeline Flores, Elodie Heloise, Munganyende, Liesbeth Bik, Mirthe Berentsen, Roel Griffioen, Wim Burggraaff, Anne van den Dool (alleen digitaal), Jack van der Leden, Stefanie Liebreks en André Nuchelmans. De coverillustratie is gemaakt door: Serana Angelista.

Boekman #143: Kunst en AI

De opkomst van kunstmatige intelligentie zorgt voor beroering in de kunst- en cultuursector. Gaat AI de vrije creativiteit van mensen overheersen? Bepalen algoritmes straks wat we lezen, waar we naar luisteren, waar we naartoe gaan? Wat doet AI met onze waarneming, receptie of verbeelding? Boekman #143 brengt in kaart wat AI voor culturele instellingen en makers kan betekenen.

Met bijdragen van: Michel van Dartel, Pieter Bots, Ronald Nijboer, Sarah Haaij, Eva van den Boogaard, Ewout van der Linden, Twan Arts, Joke de Wolf, Caspar de Kieft, Jens Meijen, Elodie Heloise, Liesbeth Bik, Annabel Essink, Jack van der Leden, René van Peer, Cas Smithuijsen, Tonya Sudiono, Liesbeth Grotenhuis, André Nuchelmans. De coverillustratie is gemaakt door Charlotte Brugge.

Boekman #144: Cultuur als probleemoplosser?

Deze Boekman ligt in het verlengde van de gelijknamige onderzoeksconferentie (2025) georganiseerd door de Boekmanstichting, Erasmus University Rotterdam en het Landelijk Netwerk Cultuurbeleid. Welke rol spelen kunst en cultuur in het oplossen van maatschappelijke

problemen? Welke verwachtingen zijn realistisch in deze tijd van grote uitdagingen? En hoe verhoudt de inzet van kunst voor maatschappelijke doelen zich tot professionele autonomie en artistieke vrijheid?

Met bijdragen van: Astrid Weij, Meta Knol, Helleke van den Braber, Tineke Abma, Julia Peters, Koen van Eijck, Julian Schaap, Antonia Becker, Janna Michael, Natasha Taylor, Laura Cull Ó Maoilearca, Sabine Niederer, Patricia de Vries, Teun van Irsel, Barbara Baarsma, Natascha Knobbout, Elte Rauch, Elodie Heloise, Liesbeth Bik, Sarah Haaij, Annabel Essink, Jack van der Leden, Brecht Hermans, Britt Swartjes, Lisa van Woersem en André Nuchelmans. De coverillustratie is gemaakt door Hedy Tjin.

Boekman #145: Artistieke vrijheid onder druk

De zorgen over de artistieke vrijheid in Nederland nemen snel toe. Polarisation, populisme en maatschappelijke spanningen leiden tot (zelf)censuur, conflicten en veiligheidsincidenten bij culturele instellingen. Tijdschrift Boekman #145 onderzoekt deze ontwikkelingen en laat zien hoe kunstenaars, instellingen en beleidsmakers hiermee omgaan.

Met bijdragen van: Robert Oosterhuis, Kees Vuyk, Robbert van Heuven, Renske van der Zee, Winnie Sorgdrager, Gael Gawlinski, Jenneke Harings, Pauwke Berkers, Kristina Kolbe, Lars Ebert, Dieke Wesselingh, Vera Carasso, Wietse Schmidt, Liesbeth Bik, Elodie Heloise, Jan Jaap Knol, Edo Dijksterhuis, Annabel Essink, René van Peer, Quirijn van den Hoogen, Henk Roose, Tamara Bakker, Jack van der Leden en André Nuchelmans. De coverillustratie is gemaakt door Noma Bar.

Boekman Verkenning

Verkenning #48: Hiphopcultuur in Nederland

Hiphopcultuur heeft zich in de afgelopen vijftig jaar ontwikkeld van een oorspronkelijk New Yorkse subcultuur tot een wereldwijde culturele beweging. Hoewel hiphop ook in Nederland razend populair is, is het fenomeen in de gesubsidieerde landelijke culturele Basisinfrastructuur (BIS) nauwelijks terug te vinden.

Wel is hiphopcultuur sinds januari 2025 opgenomen in het Netwerk Immaterieel Erfgoed Nederland. In deze Verkenning presenteert de Kennisbank van de Boekmanstichting een selectie

uit haar collectie van honderden publicaties over het ontstaan van hiphop, de introductie in Nederland, de verhouding tot het cultuurbestel en onderwijs, sociale aspecten, talentontwikkeling en gerelateerd beleid.

Verkenning #49: Nachtcultuur in gemeentelijk beleid

Nachtcultuur wint razendsnel terrein in de stedelijke beleidsarena. Amsterdam had in 2021 de primeur met een nachtbeleidsvisie. Daarna volgden in hoog tempo de overige drie grote steden. Maar ook middelgrote gemeenten hebben nachtcultuur ingebed in het lokale cultuurbeleid of doen er vooronderzoek naar.

Wat valt onder nachtcultuur en wat is de betekenis ervan voor een stad en haar bewoners? Een chronologische verkenning op basis van documenten in de Kennisbank van de Boekmanstichting.

Podcast Agendapunt

Aflevering 8: Special Impact Tiendaagse: Impactgericht werken

Deze Agendapunt episode maakt deel uit van de Impact Tiendaagse Kunst & Cultuur en wordt gepresenteerd door Manu van Kersbergen. In deze aflevering onderzoeken we hoe we impactgericht werken op de agenda kunnen zetten bij beleidsmakers en binnen de kunst- en cultuursector. Onze gasten zijn Pieter de Rooij (BUAS), Bjorn Uyens (Studio 52nd) en Matthea de Jong (Tolhuistuin).

In drie kwartier bespreken we wat zij precies verstaan onder impact en hoe je dit tastbaar kunt maken. Ook gaan we in op de vraag welke gemeenschappelijke taal we nodig hebben om de waarde en impact van kunst en cultuur beter te kunnen communiceren. Onze gasten delen inzichten uit hun eigen werkpraktijk en laten zien hoe impact in de praktijk vorm krijgt. Ze vertellen hoe ze impact plannen, meten en sturen, en reflecteren op de verschillen en overeenkomsten in hun aanpak. Daarnaast beantwoorden ze een persoonlijke vraag: wat heeft hen recent geraakt op cultureel vlak?

Aflevering 9: Special Impact Tiendaagse: Impact en financiering

Deze Agendapunt episode maakt deel uit van de Impact Tiendaagse Kunst & Cultuur en wordt gepresenteerd door Manu van Kersbergen. In deze aflevering onderzoeken we hoe we het thema financiering met betrekking tot impact op de agenda kunnen zetten bij beleidsmakers en binnen de kunst- en cultuursector. Onze gasten zijn Margriet van Diggelen (VSB Fonds), Martijn

Blom (Impact Europe), Nina Pigaht (Fonds voor Cultuurparticipatie) en Lisa Wolters (Stimuleringsfonds Creatieve Industrie).

In deze aflevering bespreken we hoe impact en financiering samenkomen in de culturele sector. Hoe gaan fondsen om met het formuleren van doelstellingen, het meten van impact en het sturen op resultaten. Ook bespreken we wat zij daarbij verwachten van begunstigen. Een gesprek over overeenkomsten en verschillen in aanpak. We vragen ons af of meer impact altijd wenselijk is en wat de drijfveren zijn om hiermee aan de slag te gaan: verantwoording, leren of communicatie? Wat hebben zij als financiers en wij als sector nodig voor de toekomst?

Aflevering 10: Special Seeing Like A Fund, presentatie, deel 1

Deze speciale editie van de Agendapunt-podcast is een samenwerking tussen de Boekmanstichting en het Prins Claus Fonds. In deze tweedelige podcast delen we de gesprekken en presentaties van het evenement *Internationalisation(s)*, dat plaatsvond op 3 oktober 2024. De podcast-opname is begin 2025 publiekelijk gedeeld. Samen met kunstenaars, denkers en experts reflecteren we op de impact van een steeds internationaler wordende culturele sector.

In deze aflevering hoor je de afzonderlijke presentaties van *Internationalisation(s)*, evenals een bijzondere performance die het evenement opende. De aflevering begint met een artistieke performance van Rah Naqvi en Antigoni Seferli, die het publiek via een zintuiglijke en expressieve ervaring meenamen in de thematiek van de bijeenkomst. Aansluitend delen verschillende sprekers hun perspectieven op de invloed van internationalisering op de Nederlandse culturele sector.

Aflevering 11: Special Seeing Like A Fund, presentatie, deel 2

Deze speciale editie van de Agendapunt-podcast is een samenwerking tussen de Boekmanstichting en het Prins Claus Fonds. In deze tweedelige podcast delen we de gesprekken en presentaties van het evenement *Internationalisation(s)*, dat plaatsvond op 3 oktober 2024. De podcast-opname is begin 2025 publiekelijk gedeeld. Samen met kunstenaars, denkers en experts reflecteren we op de impact van een steeds internationaler wordende culturele sector.

In deze aflevering hoor je een panelgesprek met Ola Hassanain, Tuba Kilic (Maardewân) en Dilara Kanik onder leiding van Laura Alexander. In het gesprek staat de rol van instellingen en hun regelgeving centraal, en hoe deze – op basis van persoonlijke ervaringen – internationale

kunstenaars in Nederland kunnen faciliteren, maar ook belemmeren. Aansluitend volgt een reflectie met commentaar en vragen vanuit een betrokken publiek.

Aflevering 12 Cultuur als probleemoplosser? Community theater: Samen in zorg

Community theatermaker Brecht Hermans en psycholoog en theatermaker Albert Matil geven een inkijkje in het theaterproject 'Samen in Zorg'. In een community van ervaringsdeskundigen en kunstenaars worden persoonlijke verhalen vertaald naar voorstellingen. Met een toolbox, interventies en vooral oog voor elkaar doorbreken ze langzaam het stigma rondom mentaal welzijn. Wat is de impact geweest van deze interdisciplinaire aanpak en wat kan de cultuursector als geheel hiervan leren?

Deze aflevering is onderdeel van de driedelige podcastserie 'Cultuur als probleemoplosser?' In het verlengde van de gelijknamige onderzoeksconferentie (2025) georganiseerd door de Boekmanstichting, Erasmus University Rotterdam en het Landelijk Netwerk Cultuurbeleid lichten we een selectie van onderzoeken uit.

Aflevering 13 Cultuur als probleemoplosser? Gabber als sociaal weefsel

Wat kan een underground subcultuur ons leren over inclusiviteit en sociale cohesie in de stad? In deze aflevering zoomen we in op één van de weinige jeugdculturen van Nederlandse bodem: gabber. Voorbij enkel een muziekstroming of stijl, brengt deze subcultuur inzichten met zich mee in maatschappelijke en stedelijke veranderingen. Een lens om naar de stad te kijken én beleid mee te informeren. Academicus en praktijkexpert Donagh Horgan neemt ons mee door de Rotterdamse geschiedenis van gabber en koppelt dit aan 'the right to the city': wie heeft het recht om de stad in te richten en te gebruiken?

Deze aflevering is Engelstalig en onderdeel van de driedelige podcastserie 'Cultuur als probleemoplosser?'. In het verlengde van de gelijknamige onderzoeksconferentie (2025) georganiseerd door de Boekmanstichting, Erasmus University Rotterdam en het Landelijk Netwerk Cultuurbeleid lichten we een selectie van onderzoeken uit.

Aflevering 14: Cultuur als probleemoplosser? Andere (eco)systemen voor mode

De mode-industrie van vandaag creëert een wereld waarin kleding in overvloed aanwezig is. Verder dan enkel productie en consumptie, gaat mode ook over hoe we samenleven. Het is daarmee onlosmakelijk verbonden aan cultuur en identiteit, sociale structuren, economie en

ecologie. Voor een volwaardige transitie van de mode- en textielindustrie zijn daarom verschillende invalshoeken nodig. Hoe past de rol van cultuur en beleid daarin?

In deze aflevering introduceert Universitair hoofddocent Cultural Economics & Entrepreneurship (Erasmus University Rotterdam) Mariangela Lavanga het concept van de Wellbeing Wardrobe: een benadering van mode die welzijn in plaats van consumptie centraal stelt. Şerife Dikbaş, projectleider consumptiegedrag bij Rotterdam Circulair vertelt over hoe je het verhaal over mode kunt vertalen naar een lokaal niveau. Nacor Martina, ontwerper en onderzoeker bij The Niteshop introduceert het project Abi 2.0: Kleermaker van de Toekomst. Een prototype dat deze verschillende overwegingen samenbrengt voor de realisatie van een nieuwe, lokale mode-industrie.

Deze aflevering is onderdeel van de driedelige podcastserie 'Cultuur als probleemoplosser?'. In het verlengde van de gelijknamige onderzoeksconferentie (2025) georganiseerd door de Boekmanstichting, Erasmus University Rotterdam en het Landelijk Netwerk Cultuurbeleid lichten we een selectie van onderzoeken uit.

Bijlage 3: Boekmanstichting in de media

[Conceptvoorstel AI Act: watermerken in alle AI-content](#) In: *Villamedia*, 22-12-2025

[Een op de vijf creatieve zzp'ers ziet inkomen dalen door AI](#) In: *Nieuwrechts*, 21-12-2025

[Enquête over impact generatieve AI](#) In: *Samen 1 stem*, 19-12-2025

[Hoe AI kunstenaars verdringt](#) In: *Metropolis M*, 18-12-2025

[Zzp'ers in creatieve beroepen zien inkomen dalen door AI](#) In: *accountant.nl*, 18-12-2025

[Een op de vijf ZZP-ers ziet inkomen dalen door AI](#) In: *NPO Klassiek*, 18-12-2025

[Impact generatieve AI: één op de vijf creatieve zzp'ers ziet inkomen dalen](#) In: *Emerce*, 17-12-2025

[Impact generatieve AI: één op de vijf creatieve zzp'ers ziet inkomen dalen](#) In: *BBKnet.nl*, 17-12-2025

[Impact generatieve AI: 'één op de vijf creatieve zzp'ers ziet inkomen dalen'](#) In: *Creatieve Coalitie*, 17-12-2025

[AI hitting cultural sector hard: Fifth of freelance artists have lost income, work](#) In: *NL Times*, 17-12-2025

[Zzp'ers in creatieve sector maken zich zorgen over impact AI op werkgelegenheid, inkomen en type opdrachten](#) In: *Villamedia*, artikel, 17-12-2025

[AI raakt culturele sector hard](#) In: *Volkskrant*, artikel, 17-12-2025

[Creatieve zzp'er wordt financieel geraakt door generatieve AI](#) In: *Consultancy.nl*, 16-12-2025

["A new cultural contract is needed between civil society and lawmakers."](#) In: *Culture Action Europe*, 16-12-2025

[Musea onder druk in Boekman](#), In: *museumvereniging.nl*, 16-12-2025

[Artistieke vrijheid onder druk: artikel Raad voor Cultuur in Boekman](#) In: *Raad voor Cultuur*, 11-12-2025

[Publiek en privaat uit balans: inzichten uit trends in cultuurfinanciering](#) In: *VNPF*, 27-11-2025

['Geen dag zonder nacht', de 'Boekman Extra' geheel over nachtcultuur. – Vereniging Nederlandse](#)

[Poppodia en -Festivals](#) In: *VNPF*, nieuwsbericht 28-10-2025

[7 & 8 november: Cultural Currency Conference 2025 | VSBfonds](#) In: VSB Fonds, nieuwsbericht 23-10-2025

[Boekman #144: Cultuur als probleemoplosser?](#) In: VNPF, nieuwsbericht, 11-09-2025

[Boekman 144: Cultuur als probleemoplosser? Wederkerigheid is het sleutelwoord](#), In: Cultureel Persbureau, 11-09-2025

[Bezoek aan theater begint op een risicowedstrijd te lijken](#), In: Trouw, 08-09-2025

[Nieuwe leden Raad van Toezicht: Boekmanstichting](#), In: Culturele Vacatures, 30-07-2025

[De dansvloer als archief](#), In: VNPF, nieuwsbericht, 18-07-2025

[AI in kunst en cultuur: artikel van de raad in nieuwe editie Boekman](#), In: Raad voor Cultuur, nieuwsbericht, 10-07-2025

[Musea op zoek naar geld: 'Beste bedrijven, geef ook iets terug aan de samenleving'](#), In: Trouw, 08-07-2025

[Kunstmatige intelligentie: co-maker of concurrent in de cultuursector?](#), In: Cultureel Persbureau, 12-06-2025

[Boekman edition #143: Kunst en AI / Art and AI](#), In: Caradt, nieuwsbericht, 12-06-2025

[Boekman #143: Kunst en AI](#), In: VNPF, nieuwsbericht, 12-06-2025

[Boekman: Participatie in sport en cultuur](#) In: VNPF, nieuwsbericht, 05-06-2025

[Tweede editie Gelderse Cultuur- en Erfgoedmonitor](#) In: Rijnbrink, nieuwsbericht, 30-05-2025

[Tweede editie Gelderse Cultuur- en Erfgoedmonitor](#), In: Erfgoed Gelderland, nieuwsbericht, 19-05-2025

[Cultuur- en erfgoedmonitor Gelderland 2025](#), In: Kunstloc Brabant, nieuwsbericht, 19-05-2025

[Tweede editie Gelderse Cultuur- en Erfgoedmonitor](#), In: Cultuur Oost, nieuwsbericht, 16-05-2025

[Waarde van Gelderse cultuur en erfgoed in beeld](#) In: Gelderland, nieuwsbericht, 16-05-2025

[Na overheid draait ook het bedrijfsleven de geldkraan voor cultuur verder dicht](#), In: Trouw, 01-05-2025

[Cultuursector onder druk maar veerkrachtig: Boekmanstichting presenteert Cultuurmonitor 2024](#) In: Cultureel Persbureau, 17-04-2025

[Promotieonderzoek naar live-festivals in digitale tijdperk ontvangt Boekman Dissertatieprijs](#), In: NRC, 17-04-2025

[Cultuurmonitor: Publiek weet theaters weer massaal te vinden](#) In: Theaterkrant, 17-04- 2025

<https://www.trouw.nl/verdieping/vertalers-pleiten-voor-label-pas-op-dit-boek-is-vertaald-door-een-robot~bf49fee5/> In: Trouw, 07 -04-2025

[Onderzoek bevestigt kwetsbare positie literair vertalers in Nederland en Vlaanderen](#) In: Cultureel Persbureau, 06-02-2025

[Fotografie vraagt om erkenning in Cultuurmonitor: Onderzoek brengt sector in kaart](#) In: Villamedia, 02-02-2025

[Tijdslots, TikTokhypes en geldzorgen: hoe corona de cultuursector veranderde](#) In: Trouw, 04-02-2025

[Terugblik op een inspirerende slotdag van de Impact Tiendaagse](#) In: Raad voor Cultuur, nieuwsbericht, 31-01-2025

[Impact maak je samen, wordt al snel duidelijk op congres van Fonds Cultuurparticipatie](#) In: Theaterkrant, 24-01-2025

[Een dag praten over impact levert vooral onzekerheid op](#) In: Cultureel Persbureau, 21-01-2025